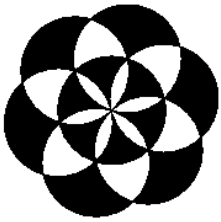

Tak jsem tady...

Almanach 27. ročníku literární soutěže „Příbram Hanuše Jelínka“.

Tato kniha byla vydána díky finanční podpoře
firmy 1. SčV, a. s.

© Knihovna Jana Drdy, 2023
ISBN 978-80-86937-58-8

Výsledky literární soutěže Příbram Hanuše Jelínka 2023.

Letošního 27. ročníku literární soutěže „Příbram Hanuše Jelínka 2023" se zúčastnilo 66 soutěžících tří věkových kategorií ze všech koutů naší rebubliky. Soutěžní práce, rozdělené do šesti skupin, byly porotou vyhodnoceny takto:

Poezie 12 - 15 let:
1. Štěpán Hroneš
2. Ema Šmídová
3. Tereza Petáková

Poezie 16 - 19 let:
1. Veronika Škubalová
2. Soňa Šimperová
3. Lucie Nedělová

Poezie 20 - 24 let:
1. Michal Beredzas
2. Klára Černá
3. Marie Kolaříková

Próza 12 - 15 let:
1. Štěpánka Hejnochová
2. Martin Stehlík
3. Jakub Boleslavský

Próza 16 - 19 let:
1. Barbora Turečková
2. Libor Mrázek
3. David Seltenreich

Próza 20 - 24 let:
1. Martina Vítová
2. Tomáš Burian
3. Pavla Kratochvílová

Poezie 12 – 15 let

Štěpán Hroneš

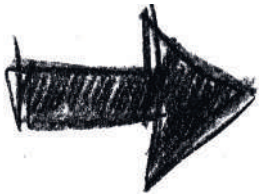

Nekonečná poušť

Stále brázdím onu poušť
a pozoruji tu boží spoušť.
Přede mnou vlny nekonečného moře písku,
v němž by nikdo nezaložil ani malou vísku.

Cesty ušel jsem již pěkný kus,
kde jednotvárnost místa narušil snad jen kaktus.
Slunce mou kůži pomalu spaluje,
k úkrytu před žárem nejsou zde žádné přístřešky,
ba ani sluje.
Otrokář je ke mně stále stejně krutý.
Mé prosby o svobodu byly zamítnuty.

Jenže v onu chvíli zahlédl jsem nedaleko oázu,
svěží, jako z nádherného obrazu.
Nepil jsem již spousty dní,
proto já se rozběhl hned k ní.

Nevnímaje výhružky mého pána,
že mě čeká bičem pořádná rána.
Po prvním loku ucítil jsem silný švih,
to otrokář mě již dostih.

Voda najednou nebyla v mých rukách,
zato já se svíjel ve strašlivých mukách.
O milost jsem celou dobu prosil,
ale on ji pro mě v myšlenkách nikdy nenosil.

Takovou velkou krutost
nemůže mít snad žádná bytost.
Později stejně padl jsem k zemi,
s jizvami po biči na temeni.

Otrokář si myslel, že mrtvý jsem
a ostatním zavelel: „Dál pokračujem!“
Opuštěného mě tu ležet nechal
a za karavanou rychle spěchal.

Právě to mi dalo svobodu
a já se mohl konečně napít po jeho odchodu.
A tak jsem zůstal na dlouhou dobu sám.
Vrátit se totiž nemám kam.

Zatím jenom bloudím nehostinnou pouští
a síly mě zvolna opouští.
S příchodem červánků a dalšího rána
doufám, že najdu lepší život u nového pána...

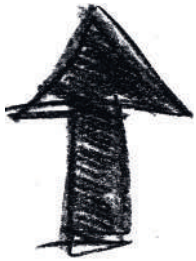

Netopýří život

Jediné místo, kde žijí
tito tvorové milí,
není jen opuštěná sluj.
To si dobře pamatuj!

Nejsou úplně slepí,
obývají půdy i sklepy.
Ano, ti živočichové jsou netopýři,
jež každou noc za hmyzem míří.
Přitom umí používat i sonar,
takže jim neunikne jediný komár.

Mnoho z nich je však ohrožených,
ať už u nás, či v jiných evropských zemích.
Jejich zuby jsou velmi ostré,
malé tělo chloupky porostlé.
A v té době, kdy jen hvězdy na obloze svítí,
netopýr se tmou na večeři řítí.

Přesto sám kolikrát v Asii skončí na talíři,
kde na něj Číňané hůlkami míří.
Ovšem krom toho, že jsou součástí jídla,
lidé jim bourají i jejích sídla.
Právě proto je musíme chránit
a před dalším nebezpečím je bránit.

Nekácejme jim jejich stromy.
Jsou to vzrostlé netopýří domy.
I pesticidů se musíme zbavit.
Mohou totiž tyto tvorečky zabít.
Žijí tu na Zemi společně s námi.
Že nejsou krasavci? To budou fámy!

Ema Šmídová

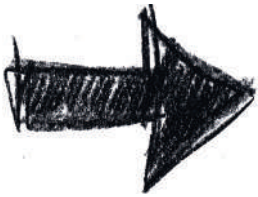

Hobit

Žil jsem život spokojeně,
ve své noře v Hobitíně.
Jednou ale přišla zvěst,
že na výpravu musím jet.
Ne jako bojovník není to tak,
leč jako lupič musím být tam.
Vrátit zpět poklad, co uloupen byl
a osvobodit město, kde král Thórin dříve žil.

Už vyšlo najevo,
že velká to je věc
a že já a třináct trpaslíků
musíme tam ject.
Gandalf, mocný čaroděj,
nás doprovázet má,
však ne po celou dobu,
to trápí velmi nás.

Já sám jsem pouhý hobit,
co není žádný král,
jsem prostý malý človíček,
co život svůj má rád.
Přesto musím odejít
a osvobodit zem,
o které jsem nikdy,
vůbec nic neslyšel.

Tak vydal jsem se na výpravu
a projel černý hvozd
až nakonec jsem dojel
k hoře Erebor.
Tajnou chodbou jsem se
dostal k pokladu
a vrátil nazpět prsten
s trpaslíky v souladu.

Nakonec dobita byla hora
a drak Šmak mrtev byl,
ač velký Thórin padl,
svou zem osvobodil.
Já vrátil jsem se domů
s pytlem plným zlata
a doteď žiji v Kraji
a mám zelená vrata.

Ztracený svět

Za horami, temnými hrady
za zalesněnou krajinou,
za ledovými výšinami
a za neznámou nížinou.

Tam rozkládají se velké pláně,
na nichž se pasou krásné laně.
Skřítkové tam sejí štěstí,
tam je všechno radostnější.
I zvířata tam žijí v míru,
mají i svou vlastní víru.
Jsou tam i draci starých rodů,
jednou se chtějí vrátit domů.

Avšak tato říše plná květů,
pod zemí ukrývá zemi skřetů.
Ti do teď žijí ve tmě věčné,
je to utrpení nekonečné.
A tak vaří se v nich velký hněv,
proto chtějí prolít krev.
Prolít krev víl a malých skřítků
a osvobodit duše z jezera Vítů.

Teď mohou dělat jednu věc,
pouze čekat, čekat na konec.
Ale až bude země nejvíc kvést,
otočí se na ní děs.
Jejich země padne bez otázky,
pobiti budou a ne z lásky.

Víte, tato země nezná zbraň,
neumí ani zabít laň.
Válka je slovo neznámé
a ti co ho znají, ví, že je zakázané.

A proto o nich nikdo neví,
proto žijí v utajení,
proto žijí v čisté kráse
a čekají ve věčné zkáze.

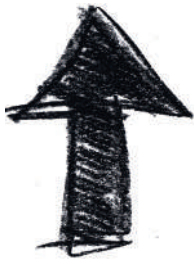

Les

Byla zima veliká
a lesem potok protéká.
Čtyři děti rozhodly se,
do lesa jít, zapálit svíce.
Chtěly tmu a velký chlad,
božskou vůlí odehnat.

Tak mrazem velkým procházely
a do potoka dvě zaletěly.
Zmáčené, zmrzlé, došly ke skále,
požehnat toto světlo krále.
Pak ve tmě svíčku zapálily
a s čistým srdcem odcházely.

Bohužel z noci stal se den
a v lese leží stovky těl.
Inu tu svíčku, co zapálily,
v plamen a smrt se proměnily.

Nuž, čtyři děti pro život svůj
pán Bůh je prosím opatruj.
Získaly nedůvěru, strach a smutek,
a to vše pro malý, dobrý, skutek.

Dnes uběhlo již mnoho let
a z trosek lesa vzrostl květ.
Teď děti ví, že z trosek les,
v květ života se mění dnes...

Že i ten velký, temný, chmurný chlad,
měl tady něco požehnat.
Že i život ze smrti může vstát
a ony můžou v klidu spát.

Tereza Petáková

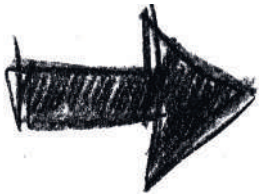

Zmizet

Chtít zmizet z tohoto světa,
kde nezůstalo ani kousek světla
Zastavit tu nesnesitelnou bolest,
jako prach ze stolu smést.
Chtít všechno zde ukončit
a odněkud prostě jenom skočit.

Skočit z vysoké budovy,
postavené rukou otcovy.
Však způsobů existuje více,
jen aby se ti nadobro zastavili plíce.

Pocit být milovaný pryč je dávno,
slzy od srdce je přáno.
Mysl už to ale vzdala vzpomínka,
jak se dříve jenom smála.

Dobrá dost nebýt, stále jen zklamání,
z pokoje jde slyšet vzlykání.
Nikdo ale nikdy nepřijde
vždy si opakují: „Ono ji to přejde.“

V pokoji stále brečí,
v druhém na sebe rodiče křičí.
Snaží se neslyšet nic,
písničky poslouchá stále víc a víc.

Pocit být pryč navždy ji přepadá,
ta myšlenka ji skutečně láká.
Bere nůž a řeže do ruky,
až nakonec slyší jenom ze svého srdce dozvuky.

Duše

Na světě dvě duše byly,
ty duše byly zlomené.
Po světě samy bloudily,
než se náhodou potkaly.

Scházely se na rozcestí,
na rozcestí mezi spousty vesnic.
Jedna našla v
Druhé porozumění,
myslící, jsou si souzení.

Druhá v sobě klid našla konečně,
víc v tom však neviděla.
Jedna přející žíti společně,
Druhá se cítila pouze příjemně.

Jedna začala milovat,
začala se o lásku snažit.
I však proti tomu bojovat,
nestačí jedině srdci důvěřovat.

Druhá překonala smutek,
užívala si života víc.
Neudělala ovšem žádný skutek,
i kdyby to byl malý kousek.

Jedna pomalu vzdávala,
šance u Druhé žádná nebyla.
Dříve často až moc jí psávala,
kvůli tomu se kárala.

Začala se vzdalovat,
Druhá nevšimla si.
Jedna snažila se lásce vzdorovat,
Druhá si to stále neuvědomovat.

Jedna zachránila Druhou,
Druhá ukázala Jedné naději.
Jedna se stala lásky sluhou,
Druhá se stala svobodnou.

Jedna ji nechala jít,
Druhé nedošlo všechno.
Jedna štěstí pro ni pouze chtít,
i pokud jí je bez ní líp.

Zahozený dar

Zamilovat se, údajně nejkrásnější věc,
co si může někdo přát.
Ale nezmiňuje se celý svět,
že se může největší bolestí stát.

Chtít být milován,
ale zároveň nechtít od té osoby.
Zakazuje si být zamilován,
něco pokazit jsou zásoby.

Sledovat člověka milovaného,
jak dává jinému přednost,
jak zamilovává se do jiného,
jejich spojení se mění ve ztracenost.

Nechat to být, nic proti tomu nedělat.
Naděje, že budou bez nich šťastnější.
Uvnitř je to drtí, ale snaží se bojovat,
protože si pro ně nic jiného nepřejí.

Vždycky si tě najde láska pravá,
za pravou lásku bojovat stojí.
Pravda to je možná,
nebo si to se zoufalou nadějí jenom vymýšlí.

Chtít někoho jiného milovat,
aby něco vybudovaného nebylo tímto zničeno.
Však do nich se zamilovat,
v koutku mysli je stále přáno.

Srdce říká,
užívej a miluj, když můžeš.
Rozum říká,
tuhle osobu milovat nemůžeš.

Být konečně spolu za let spousty,
nic u ž v cestě nestojí.
Jenže jeden nemiloval před lety.
A teď nemiluje druhý.

Jednou se ale zase setkají,
pokud to byla láska pravá,
Oba dva se opět zamilují,
ale bude pozdě a láska zahozená.

Že jim to nedošlo dřív, si vyčítají,
protože by šťastnější spolu byli.
Oba dva to ve skrytu duši cítí.
Vědí, nakonec všichni to věděli.

Sami se sebou bojovali a předstírali,
že jejich láska k nim je jenom prach.
Uvědomění, že celou dobu zbytečně zakrývali,
když je pouze zastavoval strach.

A tak jejich společný sen, láska, život přišel v zmar.
jenom ve hvězdách uskutečněný.
Tento nádherný a přesto zahozený dar,
v jiných vesmírů odehrávající.

Poezie 16 – 19 let

Veronika Škubalová

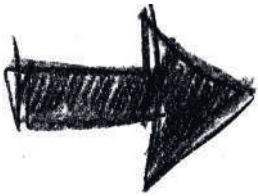

Vánoční svetr

Už padal sníh, když já přišla domů.
Nemohls vůbec věřit tomu, co přinesla jsem si v kabelce.
Většině chlapů se to oškliví,
proto se člověk trochu podiví,
že se ti líbil, jak šaty Popelce.
Můj vánoční svetr.
Skoro jak v minulém století, jen vešla jsem do dveří,
Ani jsi nedojed večeři, událost, která všechno mění -
popadl jsi pleteninu
přestals myslet na slaninu
a prostě řekls: „Znárodnění.“
MŮJ vánoční svetr!
Na stole vychladlá večeře, já zbavená všech práv
s úsměvem viděla tvůj stav. Byls jako z jiného světa.
Jindy’s tak hleděl na vojenské kazajky,
teď ses rozplýval u vánoční mozaiky.
Stačila ti jedna věta:
„Můj vánoční svetr.“
Vánoce, o těch se muži mění.
Kdo odolal by pokušení? Krásné se pak věci staly.
Vážně ti slušel ten vlněný kýč.
Stačilo málo ‚přemoh‘ nás chtíč
a my jsme se milovali.
Zteplalé pivo zbylo na stole,
jen zůstal ležet vedle postele
Tvůj vánoční svetr.

Pondus vitae

Cogito ergo sum.
Ano, jsem.
Tvor? Mor!
Krkavčí maska vám nepomůže.

Odkvete? Rozkvete?
Jsem růže.
Než opadaj nám plátky
čas nejde. Kam? Zpátky!

Alea iacta est.
Život je jenom test.
Trest? Memento mori.

Domino

kostky jsou vrženy
a ruce krvácí
že byly svrženy
ze zámku v oblacích
pustými věžemi
vítr tam burácí
příběhy zkaženy
co bude na konci
život je blažený
mrtví jsou potomci
život je zmatený
mysl se kymácí
až jednou zavře mi
všechno se poztrácí
když už jsi na zemi
těžko se navrací

Soňa Šimperová

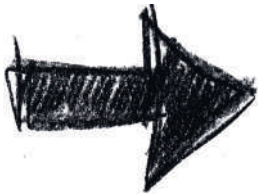

Nad - realita

Procházet lesem - jako procházet pouští.
Padající listí - jako poletující zrnka písku.
Stromy jako kovové do výše sahající tyče.
Na jejichž konci omamné hlavy makovice.

Hlas ptáků vyňatý z vřeštícího nádraží.
Beztvaré ticho z narůžovělých oblaků.
Jediný široko daleko stojící domeček.
Jako na stonku květiny odkvetlý lísteček.

Pachuť bledého inkoustu ze stoletých novin.
Vzdálené občerstvení z pouťových stánků.
Pařezy lesníky skácených odvěkých dubů.
Kůra posetá stovkou nabroušených zubů.

Vedle domku stojí zahrádka s voliérou.
Vyhladověle, prosebně k nebi se derou
dva oblouky neměnně přikované k zemi.
Zdánlivě neslyšně broukají si mezi všemi.

Ruce volající o propuštění na svobodu.
Zápasící a prosící o kapku z vodovodu.
Přesto však na ně paprsky bílé dopadají.
Duhou jsou protkané na samém okraji.

Tam, kde naše poušť mění se v savanu,
pštrosi běhají s úplety preclíku na krku.
Nejsem divná a nejsem žádný blázen.
Zaposlouchej se a přilož ucho na zem.

Vůně čerstvě posekaných jarních travin.
Pach dehtu z rozlévajícího se asfaltu.
Z pečeného kuřete zůstaly jen kosti.
Možná byly spojeny v kostru v minulosti.

Sílící mraveniště pracujících drobečků.
K vědění slétající se hejno různých šídel.
Svíčka stvořená z onoho hrudního koše.
Letadlo podobné veliké bzučící mouše.

Moje realita je prostě odlišná od té tvé.
Možná to až časem zjistíš - teprve.

- inspirováno Toyen -

Hliněná cesta

Vzpomínka

Krásná ač kamenná, místnost sluncem zalitá,
krásná ač zborcená, málokdo sem zavítá.
V písku prolnul jsi prsty s tichou melodií.
V kamnech shořel jsi na uhel, protkán agónií.
(dům)

Poznán, ač neviděn, k přízraku jsi přimkl.
Dřímals a záviděls, z rukou čas se vymkl.
V korunách stromů hledals hvězdy vyhaslé.
V zátiší domů, kradls motýly užasle.
(schody z domu a dvorek)

Co říkat máš, hochu, jen matně sis vzpomínal.
Zahalen černí noci tanec se rozplýval.
Ledový vánek do tváře se ti zarýval.
Zářivé světlo sněhové vločky jsi nevnímal.
(dvorek)

Kolem půlnoci začalo ráno přicházet.
Probuzen úskalím z nebe jsi utíkal.
Tohle bude tě do smrti provázet -
že chlad brankou začal dovnitř pronikat.
(branka)

Obklopen dehtovým dýmem běžels alejí.
Mrznoucí konečky prstů v srdci uschovals.
Představou sluneční záře lháře varovals.
Nezbaven rychlosti času - přišels později.
(cesta a úpatí lesa)

Nedělní odpoledne

Jeho tvář bez duše, příkře a do dáli hledí,
na chrpy dívá se, lekníny zlehka přehlíží.
Surový obláček deště na obloze si sedí.
Přemýšlí, vzpomíná a víčka se mu klíží.

K obloze, k nebi se za celou dobu nepodívá.
Chlad a zima ho překvapí, když kapka dopadává.
Vstává a odchází z úkrytu stoleté lípy -
všude po těle studí ho mrazivé ledové šípy.

Poznání

Pravidelným střídáním tvých počinů a mlžným rozrušením hlasu,
v němž klímají sliby zapadlé - trvale a nezaměnitelně vzeplá
tlející stonek onoho času - a v nazlátlém opadajícím jasu
valí se na mne mračna žádostí a omamného šálivého tepla.

Po dlouhý čas se u mne ty žádosti povalují, a teď, když je cítím,
dotaz zesnulý a ztichlý se opětovně valí z jejich doutnání.
Ten nápad či úvaha, jež se příliš neskoro roztavila žitím -
planoucími listy seschlých slivoní a rýhami beztvarého snění.

Po setmění se plavím na vlnách melodie protékající padajícím metrem,
a pod stálicemi ověšenou mapou stále v odlehlou krajinu
jsem nesen,
a vnímám, jak z atol zanechaných v nekončící šíři jsem dál
unášen větrem,
poklid osik v květu, poklidných zátiší a malíři ztvárněných vesen.

Bouřka
Červánky nad střechou, červánky v dáli.
Poslouchám cvrčky, jakoby se mi zdáli.

Slunovrat
V ryšavých vlnách netopýři se bouří.
Ve skleněných skalách sova oči mhouří.

Dali
Ztracená v písku pod mraky, studená bělostná duše.
Obstoupená anděly, volajíc k letící mouše.

Možná jindy
Tu symfonie mi vyryj v notách na mou mramorovou číš,
kde z melodie rozpadlých slunečních paprsků se zvedá tíž,
jak pára ze sklepních komůrek duše, kde ve stínech
dozrává trápení bol v memoárech zrajících vínech.

Na počátku údolí, kde vše okolo má dechberoucí spád,
se očišťuje nekonečnosti dopad - tam chci malátná spát.
A klam postupu času, iluzi rodu a přítmí vlastního žití,
jak tlumený sen, jenž z dálky se ozývá, chci sníti.

Probuzena soucitem své duše, zvednout se za stovky jar,
pod vychladlým měsícem, až do indiga vyhasne žár.
k promrzlé půdě, jak dřevěné uhlíky zetlelé v kouři,
se zhroutí utlumené bytí hromádkou času a bouří.

Snad jindy, v poznání budoucích soumraků, vzpomenu zpět
na lucerny rozsvěcejících se pomněnek a spády
odraných květ.
Na serenádu rozčeřených potoků, jako v lehkých zachvěních citer,
která v hřmotu růžových slavností cinkaly za krásných lesklých jiter.

A v nachových lánech na jiskřivé průvody slunných dní,
jak v triumfech vlekli se, v hýření barev a šelestu žní,
pod rozevláté celty nedočkavých nocí, z nichž šířila se jednou
nad hlavy dávných etnik vůně, a procitlé pomalu se zvednou

písně minulých přání, z celého okolí tiše doznívající smích
a přátelství žár, jímž se za ledových zim roztával sníh,
a z popela vyhaslých věků, a do tmy zapadlých vodopádech,
snad s radostí v projdu s přátelskou rukou na zádech.

Muž z Chile

Mrknutí leguána ve vteřině, kdy seno začalo se sypat k zemi.
Kousnutí do jablka a zjištění, že celý život jsme všichni němí.

Cesta autobusem

Rozviklaná stolička sype kostky ledu do oceánu,
ježovka se plazí, když začíná se stmívat k ránu.

Sever proti jihu

Slunečnice kýchající popel, tráva zalitá mořem krve,
Gettysburský projev, oddanost zemi si žádá mrtvé.

Lucie Nedělová

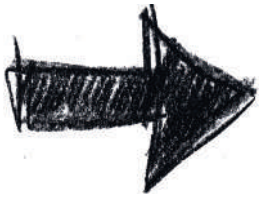

Válka

Letec padá ze šílené výšky,
něco si přej a zavři oči.
Ježíš se z kříže dívá,
smál se vůbec někdy?
Ťukání prstů o sebe,
zimomriauky, tři roky odnětí svobody...
Věk na vdávání, věk na umírání,
týrání a vřískot.
9 hlav bezmocných,
9 hlav nepatří lidskému tělu.
Jsou majetkem trůnu...
Střevíček se rozpadl na střepy,
zašiješ jej?
Umíš tahat jehlu s nití
skrz zmatek každodenního života?
Je spolupráce s nepřítelem
věc na rozbití oblohy?
Kdy přijde den věznitelů,
kdy den vězňů
a kdy den obyčejnech kreténů?

Dekadence

Milenci hrůzy, bohové strachu,
tančete v blátě, než skončíte v prachu.
Konec jest počátkem, ještě, než začnu,
podříznu žíly a tepnu zmáčknu.
Obvážu perem z pavího těla,
podříz ho člověk, když pávice bděla
Jak křídlem motýlím pohladím ti duši,
vraždu zde každý vrah snad již dobře tuší.
Mononukleóza pod brýlemi vznikla,
dívka pod okny mrtvého vojáka vzlykla.
Nad ránem, nad večerem, rána ránu míhá,
jak maminka v kuchyni, on teplý jed míchá.
Ve vroucím objetí držíš tělo mé,
do ledové kry teď shoďme schránky své.

Zatmění

V mlze, v temné noci,
grotesku jsme zhlédli.
Sny v nespadlých hvězdách,
jiskra v temnotách
a rukavičky vzácných dam.
Spálené hadry z knih,
kde kdejaký anděl hořel...
Motýlí prach jest pozůstalost...
Odkdy forma vyhrává nad obsahem?
A odkdy nesoudíme knihu podle obalu?
Bytosti pokryté pokrytectvím
a úsměvem ze záště.
Bílá kravata na bradě
a ruce rudé od krve.
Vyješ na měsíc jak osel.
Kdo je tady největší osel?

Poezie 20 – 24 let

Michal Beredzas

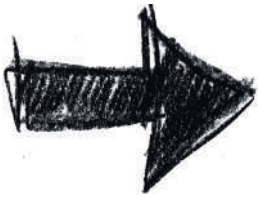

Spršení

Prší...

V potrubí
se kupí vlasy
a ve vzduchu
se mezi obláčky páry
vznáší včerejší odpoledne.

Syčení kovové zmije
se mísí s jejím pláčem.

Na zdi vytvářím
dočasná graffiti,
jejichž význam
neznám ani já sám.

Dívám se na komodu.

Vedle mého trička
leží fén.

Zavřu oči
a nechám déšť,
ať dělá to,
co umí nejlépe.

Neurony spláchnu do odtoku.

...bude líp!

nwmctj01247899

Rozpuštěná jinovatka
odkapává
do výtahové šachty
a šakal
utržený ze řetězu
utíká
směrem na jih.

Utržená křídla ovádů
poletují prázdným sálem,
kde ještě před týdnem
bylo živo.

Vítr se proplétá
otvory
v roztrhaném lampionu
a bere s sebou
zbytky kosmického prachu.

Oblaka padají za obzor.

Z otevřených ran
smrkového lesa
stéká průzračná smůla
až na promrzlou zem,
kde se nabalí
na tlapky zaběhlých zajíců
hledajících nemocnici.

Kopřivový čaj
chladne na plotně
již třetím rokem.

Je léto...

Prýgl

Rozverný severák
si pohazuje s porcelánem,
rozsypaným na zrcadlo.

Je bezbarvý.

Pouze večer
mu propůjčuje
nádech reality.

křus

křus

křus

...a stále fouká
do přicházející noci,
jako by mohl
přilákat ryby na hostinu.

Kapři však nejedí hvězdy.
Spí v chaluhách,
hluší
a hladoví.

Většinu měst
tak spolyká město.

Sbohem
a spláveček...

Klára Černá

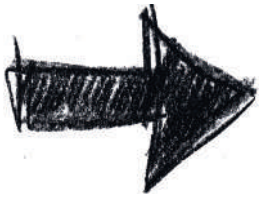

Pevné stanovisko

chodidla zanícená v podlaze
v půl třetí po dvanácté
vyperu odpoledne.

můj úsměv je střep
a osud má sukni ke kotníkům

povědomý svět
kde si ženy přejí světový mír
před čtyřčlennou porotou.

xxx

mimořádná událost si hraje na to
že je něco jako řád
že se všechno postupně
nepřetočí a nespadne
ze schodů

čas, když upadne, pro sebe se zasměje,
opráší si kolena

Proud

Mám pocit Vesmíru.
Každá Hodina má svůj Akord,
Zvuk se nahoře v Čase
zračí jako Orion.
Tahle loď je Hloubka.
Slunce je Stín.

Pravda i Lež - Stín.
Okamžik je kus Vesmíru,
padající hloubka.
Běh Událostí změní jediný akord.
Na nebi zbylo znamení - Orion.
Do Papírů mi hledí Čas.

Říká mi Jméno - Čas.
Vím, že je to jen Stín,
řídím se Orionem.
Přímo do dlaní z Vesmíru.
Jak správně zahrát takový Akord?
Plavu tam, kde Hloubka.

Vysoko Hloubka,
opírám se o Čas.
Pamatuju si ten Akord,
chodí za mnou jako Stín.
Jsem otisknuta ve Vesmíru.
Jsem stará jako Orion.

Světlo zapadá za Orion.
Stačí malá hloubka,
všechna vede do vesmíru,
Had se kroutí jako čas.
Chytá se za můj stín.
Do Konce Věčnosti jeden Akord.

Dokola zpívám Akord.
Přišel z Místa jménem Orion.
Slunce prozradí každý Stín.
Voda je Hloubka,
dobře zná kapající Čas
a rozpínání vesmíru.

Vesmír má svůj akord.
Čas svítí jako Orion.
Pohledem hledej hloubku stínu.

Marie Kolaříková

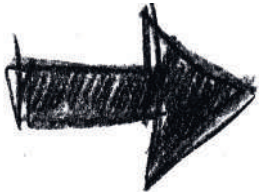

Tristram a Izalda

Waking up from a fevery dream:
You still struggle but you'll survive,
Of that I made sure.
Na stolku ibalgin,
termafon,
odvary s citrónem.
I tie the tongue of the serpent we've slain.
Za oknem vychází Tristram a Izalda.

***

A gleaming looking-glass in my palm
Catches the oculars directing to us:
Up from the cherry tree shlíží tvůj strejda Marek.
Měníme téma, zvedáme hlas,
Strategicky stáhnu se na trávník.
Po čele píšu ti skvrnami ze slunce,
Ve větru vznáší se Tristram a Izalda.

***

Lying clothed on my family's lounge,
Each of us on the other side -
Keeping the place pure.
Maminka přináší z kuchyně večeři:
Odvracíš zrak v televizní ÁZ-kvíz,
Pokládám mezi nás dvojruční meč,
Na střechy bubnují Tristram a Izalda.

***

You sneak to my room after sun fall,
Máš rozbitá kolena, stumbled over the doormat.
Družina krále Artuše se příjemně opila,
Každý z nich zakopl, skrývaje tvůj zběsilý pád.
Tomorrow I shall burn my bloodstained bedsheets.
V podlaze skřípají Tristram a Izalda.

***

I dreamed I could talk to you
Without spelling your name backwards.
I dreamed I‘d be recognized
By anyone in your life but your old dog.
Instead I sit sleepless na obrubníku v parku
Oblaky prosvítá Tristram a Izalda.

Komunikace

Ta stezka se stáčí v lese,
Vprostřed cesty našly jsme se.
Šly jsme dál od našich domů,
Potok kloktal v barytonu.
Then the words have finally fallen -
What once was mine is now our common.

Kolem nás rozměkly mechy,
Nebyly tam lidské slechy.
Měsíc stékal sivými šerem
Vyvedl nás správným směrem.
Then the words have finally fallen -
What once was me we have in common.

Modré mlhy spluly z nebe,
Přijmuly nás mezi sebe.
Větve se zvrátily dolů,
Topily svět v zeměbolu.
Then the words have finally fallen -
What once was dread now feels so common

Objektiv

Já slila své dva zraky do jedné sklenice,
Křišťálové koule plynoucích okolností,
An objective observer of the moodful mauvish mist,
A glossy looking glass looking right onto you,
A marvellous immobilizer of the immortal body.
Můj objektiv vidí a nesoudí.
Můj objektiv schvaluje veškerý svět.
My dearest love! I object.
The pendulum above our heads keeps pacing faster.
I object to the mere emphimery of our moments,
the clicking clock.
My objective is to keep the memorized sediments,
the sand and the silt on the celluloid.
Můj objektiv skladuje minuty pod krytkou.
Můj objektiv zatavil v ohnisku čas.
My dearest love, I object.
The abyss between us is boosting broader.
I object to the region measured in costly train tickets.
to the liminal kilometres.
My objective is to bear me back to your barity
My back, my breasts, my breath.
Můj objektiv rozostřil člověka v částice.
Můj objektiv složil se do prázdné postele.
We've became an object of the discourse, my love.
Chtějí nás vystavit do vitríny na noční stolek,
Pověsit naše hlavy magnetem na lednici.
Srdce se zjeví vždy pod dvojklikem.

All these
(my dearest
my precious
my sweetest)
I reject.
I reject them lying low under the closed tablecloth.
Můj objektiv se stáčí do sebe.
Můj objektiv odvrací zúžený zrak.

Próza 12 – 15 let

Štěpánka Hejnochová

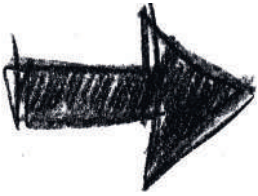

Tak jsem tady...

Tak jsem tady, vypnu motor své žluté dodávky a rozhlédnu se okolo, ještě jednou se přesvědčím přečtením názvu vesnice na ceduli. Jsem ve vsi, kde před již prachem pokrytými lety žili moji prarodiče. Nikdy jsem je neviděla, stejně jako místní od roku 1943. Zabouchnu dveře vozidla a vydám se po kamenité cestičce vedoucí do vesnice. Cestou přemýšlím. Co vlastně čekám? Opravdu bych mohla něco zjistit? Zatímco jdu kolem Konzumu, v jednom okně si všimnu poodhrnuté krajkové záclony a páru zvědavě vyhlížejících očí, jejichž majitel se ani nesnaží být nenápadný. Najednou mám chuť se vrátit a utéct od všech pomluv a vesnických drbů, na které jsem si jako rodačka z Prahy nikdy nezvykla. Podepře mě ale vlastní hrdost. Přece teď neuteču! Zpříma se zadívám do těch očí hledajících na mně byť jen sebemenší chybu a ony vyděšeně zmizí v útrobách tmavé místnosti.

Z hrdla se mi vydá škodolibé zabručení a neohroženě jdu dál. Šlapu do kopce, na jehož vrchu se tyčí malý kostelík s dřevěnou zvonicí a rozlehlým hřbitovem, v hlavě si sestavuji scénáře, co se asi tenkrát stalo, proč moji prarodiče tenkrát zmizeli. To by mi ale měla objasnit paní Brünová, bydlela tehdy malý kousek od rodiny Černých a často k nim chodila na návštěvy.

Nikdy by mě nenapadlo, že může být vesnice tak rozlehlá. Než dojdu k mému cíli - vile, která vypadá jako vystřižená z architektonického časopisu a nepříliš vkusně nalepená sem, mezi roubenky a moderní domky s rovnou střechou, uběhne půl hodiny. Dům však působí i přes oprýskanou omítku a pár rozbitých okenních tabulek majestátně a se špetkou fantazie připomíná letní zámeček. Zatímco se opírám o jeden ze sloupů tyčících se až ke zchátralé verandě se dvěma chrliči, na kopci se začne rýsovat postava, která nepochybně patří té, na kterou čekám - paní Brünové.

Přichází šouravým krokem, v ruce drží zahnutou hůlku až příliš podobnou pánské vycházkové holi, ve které by se nejspíš nacházela šavle. Celkově působí jako dáma z první republiky, k dokonalosti jí chybí už jen kabát z králičích kožíšků. Pomalu ke mně dojde

a podá mi kostnatou ruku, opatrně ji stisknu a usměju se na ni, ona mi však úsměv neoplatí. Tváří se jako by se jí s pohledem na mou tvář vracely vzpomínky, které by raději zapomněla.

„Paní Brünová, jsem moc ráda, že jste si na mě udělala čas, chtěla bych se něco dozvědět o mých prarodičích Marii a Janovi Černých.“ spustím. Skočí mi do řeči: „Ano, je mi to jasné. Byla jsem jejich sousedka.“ Lehce přikývnu a tázavě se na ni podívám, v obličeji mám vepsáno, že chci, aby pokračovala. „Černí byli moc hodní a milí lidé, pak, když začali mizet židi, pár si jich k sobě vzali.”

Pokračuje odhodlaně, ale přesto se zadrhne, jako by se k něčemu nechtěla dostat, raději to zapomenout. Potom si ale dodá odvahu a třesoucím se hlasem pokračuje: „Někdo je udal.“ Podívá se na mě a v očích se jí zrcadlí výčitky a zoufalství.

Už všechno chápu.

Byla to ona.

Starý rybář

Starý muž zabere a jedním mocným pohybem rukou posune celý člun kupředu.

Za závojem noci se skrývá jeho obličej, do kterého se otiskly roky vzpomínek v podobě vrásek.

Po lehce vlnící se vodě pluje loďka se shrbenou postavou, se starým rybářem. Pomalu se vzdaluje od vesnice na břehu, která mu byla domovem po již dávno zapomenuté dny. Moře ho vždy živilo, takže nikdy nemusel hladovět, avšak hluboko

v srdci proti němu chová zášť, ostrou jako zářez nožem.

Kvůli těm lákavým vlnám o ni přišel, znovu a znovu se v myšlenkách vrací do toho dne, nedokáže se s tím smířit. ,,Nikdy," tiše zašeptá suchými rty.

Přeje si jediné.

Vidět ji.

Svou dceru.

Už nemá nic, jen vzpomínky. Víc než kdy dřív se nechce vrátit, ne, to už nedokáže!

Pořád pádluje stejnou silou a se zaťatou čelistí upírá zrak k horizontu, nevnímá, že se nebe začíná zatahovat a hladina přestává vypadat tak klidně, jako když vyplouval. Barva oblohy se mění z čiře průzračné na šedivou s černými hrozivě vypadajícími tóny. On ale nemá strach.

Z moře se začínají zvedat čím dál větší vlny, později se z nich stávají obří mořští giganti, kteří jsou doprovázeni sprchou vodní tříště.

Snáší se déšť a působí jako opora vlnám.

Nebe prořízne blesk za doprovodu hlučného hromu, ze kterého mívá většina dětí respekt, přidávají se k němu další a osvětlují černé mraky zahalující modrou barvu oblohy. Rybář se nebojí, necítí se sám.

Jeho oči se zatmí modrou prázdnotou a i s lodí je přikryt silnou mořskou vlnou.

V srdci cítí klid, otevírá oči.

Vidí před sebou ozářenou postavu muže. Natahuje k němu ruku, stařec se jí chytá. „Vezmu tě k ní," řekne.

Martin Stehlík

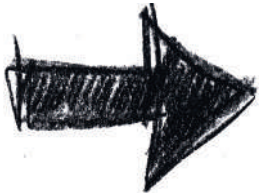

Hlubiny Kolského vrtu

24. 5. 1970 započal Sovětský svaz projekt známý jako Kolský superhluboký vrt. I když je to nyní již dávno, díra po něm je tam dodnes a dosahuje 12 261 metrů. Ať už tam třeba vrtali kvůli výzkumu litosféry, tak jak tvrdili, nebo kvůli něčemu úplně jinému, nezůstává tajemstvím, že Kolský vrt není jediné místo, kde Rusové vrtali hlouběji, než měli. A dnes se tak ještě v nechráněné ruské divočině nachází několik děr.

Největší chybou mého života bylo, že jsem se rozhodl do jedné z těchto děr sestoupit. Před rokem a půl mě má práce zavedla do malé vesnice na Sibiři. Je to malé místo osídlené asi dvěma sty lidmi. Většinou rybáři nebo lovci. Nebylo to, poprvé, co jsem se jako vědec dostal do takové akce, což však pro účely tohoto příběhu není vůbec důležité. Ale i přesto, že mám ze své domoviny ve Spojených státech zkušenosti se záchrannými a pátracími akcemi, kvůli svým jazykovým dovednostem v ruštině, které byly méně než uspokojivé, a vzhledem k tomu, že z mé skupiny a vlastně celé vesnice mluvili anglicky jen dva lidé, byla to pro mě přinejmenším výzva. Krátce po uvítání a láhvi vodky to byli jedni z nejpřátelštějších lidí, co jsem kdy potkal. Zvláště příjemná byla přítomnost jediného policisty Arťoma. Jeho práce spočívala hlavně v doprovázení zdejších obyvatel domů po tom, co to trošku přehnali s pitím. Není nutné ani zmiňovat, že jsme se rychle stali dobrými přáteli. Kráčeli jsme si osamělou cestou na tomto bizarním světě. Aspoň tomu tak bylo do devátého měsíce našeho zdejšího pobytu.

Jedna místní osmiletá dívenka se totiž ztratila. Jmenovala se Sofia a onoho dne si hrála se svými kamarády blízko staré budovy, o níž se obecně ví, že je zde už ze sovětské éry. Celá stavba byla okolo čtyřicet let uzavřena a zapomenuta. I tak si okolo ní děti hrály. V tento den byla stavba ale otevřena. Dveře byly rozraženy, a odkryly tak místnost plnou vybavení. Uprostřed místnosti se nacházela díra, otvor měl přibližně patnáct metrů. Skrz díru byla vidět jen nekonečná temnota propasti, do níž Sofia spadla. Okamži-

tě jsem věděl, že ji pád zabil. Pád, který nejspíš trval celou věčnost. A i kdyby na dně byla jen louže vody, stejně by byl pád smrtelný. Přesto ostatní děti tvrdily, že Sofia po pádu do díry volala o pomoc. To nám před záchranou dávalo aspoň záblesky falešné naděje. Bylo to poprvé, co jsem viděl Arťoma takhle efektivně pracovat na plánu záchranné operace. Dosavadní volání o pomoc bylo beznadějné, protože i kdyby někoho zavolali, bylo by už pozdě. Jelikož už jsem měl nějaké zkušenosti se záchrannými akcemi a první pomocí, rozhodl jsem se připojit k záchranné skupině. Po chvíli se přidal i můj kolega Dan. Zatímco se mechanik pokoušel zprovoznit staré zařízení, začali jsme si nasazovat ochranné obleky. Po hodině nám oznámili, že plošina je spravena. „Připraveni?" zeptal se nás Arťom. Obleky nebyly přizpůsobeny našim postavám a byly všemožně odřené. Nastoupili jsme na plošinu a ke komunikaci jsme dostali pouze jednu vysílačku. „Můžeme!" zvolal po krátké chvíli Dan. Ozval se rachot ozubených kol a mohutný zvuk se rozléhal napříč celým vrtem. Po chvíli jsme si uvědomili, že nás bude čekat dlouhá cesta dolů. Neklesali jsme rychlostí ani půl metru za sekundu. Tma nás už začala pohlcovat ze všech stran a baterky, které jsme dostali, nám jen stěží poskytovaly útěchu světla. „Myslíte si, že tohle je pořádná tma? Tak to počkejte, až uvidíte naši vesnici v zimě," řekl Arťom se svým obvyklým suchým humorem. „Arťome, zkontroloval bys, jestli jde vysílačka?" zeptal jsem se. „Funguje, neměj obavy."

150 metrů... z vysílačky se teprve před deseti minutami ozval zvuk. Ruština, která z ní vycházela, byla těžká a důsledkem statické elektřiny byla pro začátečníka, jako jsem já, téměř nesrozumitelná. „Co říkali?" zeptal jsem se Arťoma. „Ale, jen se ptají, jak hluboko už jsme." „Neměli bychom je slyšet, jak shora mluví? Vždyť jsme sestoupili jen 150 metrů?" zeptal se Dan. „Ano, je to divný," odvětil svým přízvukem Arťom. Kromě šumu elektrického výtahu a Danova nervózního přešlapování jsme tak neslyšeli žvanění lidí, kteří byli těsně nad námi. „Очень странно (velmi divné)," zamumlal si pro sebe Arťom. Ale přesto se zdál kapánek zaskočený. Nikdy předtím jsem ho neviděl tak ustaraného. „Lidi, je tu opravdu takové teplo, nebo se mi to jen zdá?" „Je tady opravdu vedro," odpověděl jsem.

300 metrů... „Помогите," vykřikl z hlubin dole hlas. „Slyšeli jste to?" zeptal jsem se. „Slyšeli co? Nic neslyším." Přiložil jsem si prst

na rty a dával jim najevo, aby byli zticha. Pak jsem ten hlas zaslechl znovu. „Pomoc!“ zařval stejný hlas, ale nyní o něco hlasitěji. „Znovu se ozval.“ „Да, slyšel jsem to,“ odpověděl Arťom. „Počkejte, to odtud někdo volá o pomoc?“ „Jasně, slyšel si to, ne?“ „Samozřejmě, ale bylo to anglicky?“ Nebylo by obvyklé, kdyby děti při našem pobytu pochytily nějaké to slovo. Nedávalo smysl, aby malá dívenka takovéto slovo znala. Aspoň ne v takto zapadlé sibiřské vesnici. „*****, nemůžeme tu věc nějak urychlit?“ řekl naštvaným tónem Arťom.

1300 metrů... uplynula více než hodina a my jsme ještě neviděli dno. Už je to docela doba, co jsme slyšeli ten hlas. Hlava mi z toho vedra začala pulzovat. Pokud opravdu někdo zavolal. Měli bychom už být dole, ne? „Lidi, vidím světlo!“ zvolal Arťom. „O čem to mluvíš?“ „Tam dole, dívejte.“ Zběsile poskakoval na místě a ukazoval k temnotě kdesi tam dole. „Nic tam není, Arťome.“ „Je tak jasné,“ řekl Arťom. Zmateně jsem se podíval na Dana, že se Arťom důsledkem tmy a vedra pomátl.

1600 metrů... Od doby, co nám Arťom o tom světle řekl, nikdo ani necekl. Naše nálada klesala mnohem rychleji než plošina. Z ničeho nic se výtah zastavil a prudce se u toho zatřásl. Velkou ranou jsem dopadl na podlahu a v mžiku jsem byl mimo. Po chvíli jsem se probral a můj pohled padl na Dana, jak nehybně leží u mě. Arťom tam však nebyl. „Dane, Dane, jsi v pohodě?“ zeptal jsem se přitom, co jsem ho zvedal. Jakmile se posadil, tak jen zabručel: „Co to sakra bylo?“ „Nemám ponětí, ale Arťom je pryč.“ „Cože, kam zmizel?“ „Nevím, prostě zmizel.“ Rozhlédli jsme se kolem sebe, z plošiny prostě nebylo úniku. I když v kovové kleci bylo několik otvorů, tak by se jimi určitě tak velký muž neprotáhl. „Hej, našel jsem vysílačku, zkusím zavolat na povrch,“ vyjekl Dan. Jediné odpovědi, které se nám dostalo, byla statická elektřina. Zkoušeli jsme volat Arťomovo jméno, ale byl pryč. Za chvíli začal výtah znovu klesat. „Sakra, vraťme se zpátky nahoru,“ prosil Dan. Ve stresu jsem pomačkal několik tlačítek na panelu. „Cože? Ovládací prvky jsou rozbité, fungují jen ty na povrchu.“ Dan začal křičet o pomoc, i když jsme oba věděli, že není jediná naděje.

3 500 metrů... Trvalo více než čtyři hodiny, než jsme se dostali tak hluboko. Teplo bylo stále neúnosnější. Už jsem několikrát omdlel

z dehydratace, i když jsem si vzal dostatek vody. „Proč už nás nevytáhli?“ zeptal se Dan. Byl starší než já, takže mu také bylo větší vedro. „Nevím, je vůbec možné být takto dole?“ vydal jsem ze sebe po chvíli. Dan neodpověděl. Upadl do mdlob. Sám jsem byl připraven už podeváté omdlít. Zpátky jsem však nabyl vědomí, když jsem uslyšel to, co znělo jako zpěv. Byla to ta nejkrásnější věc, co jsem kdy slyšel. Sice byla v ruštině a nerozuměl jsem, o čem je, ale byla tak uklidňující a tak průzračná. „Dane, slyšíš to?“ zeptal jsem se klidným tónem. „Kdo to zpívá?“ zakoktal napůl při smyslech. Kdesi v hlubinách se objevilo světlo a zpěv přidal na intenzitě. „Vidím ho, vidím světlo,“ řekl jsem. Výtah se znovu zastavil. A Dan zmizel. Ale světlo přetrvávalo, překrásné, překrásné hřejivé světlo. Začalo se pohybovat ke mně. Čím blíže bylo, tím více jsem cítil pokoj. Světlo vystoupalo, dokud jsem neviděl nic než jas přebíjející dřívější temnotu. Potom však nebylo už nic.

O týden později jsem se probudil v nemocnici. Byl jsem nalezen někde v lese ve východním Rusku. Neměl jsem u sebe žádnou dokumentaci, ani zmínku o tom, kdo jsem. Jak mi tvrdili, můj příběh do sebe nezapadal, nebo byl přinejmenším podivný. Podle veřejných záznamů žádná taková díra neexistovala. Což by kvůli zamlžování ruských úřadů nebyl až takový div. Ale když jsem se v tom šťoural podrobněji, uvědomil jsem si, že vesnice, ve které jsem pobýval po velkou část roku, není ani na mapě. Tahle muka si vybrala svou daň. Stále jsem si vybavoval telefonní čísla svých kolegů. Když jsem na ně ale zavolal, buď neexistovala, nebo patřila úplně nesouvisejícím lidem. Po zdlouhavém vyšetřování mi bylo umožněno vrátit se zpět do Spojených států díky náhradnímu cestovnímu dokladu. Moje otisky se totiž shodovaly s nějakou dokumentací o mé existenci, což tomu významně pomohlo. Když jsem se vrátil domů, zjistil jsem, že můj dům je ve vlastnictví někoho jiného, kdo v něm žije už přes deset let. Trvalo mi, než jsem zjistil, co se stalo, ale některé změny byly prostě moc velké na to, aby se odehrály jen náhodou. Když pominu osobní změny, tak ani světová historie se neshodovala s tím, co si pamatuji. Zdejší geografie se také liší... „Sakra, vždyť na mapě chybí celý jeden kontinent.“ Popírání dokáže být mocným nástrojem. Trvalo mi celé měsíce, než jsem se vyrovnal s velmi jednoduchým, ale skutečným faktem. Tohle totiž není svět..., do kterého patřím.

Jakub Boleslavský

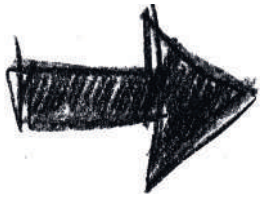

Dobrodružství na Svaté Hoře

1. Krádež náhrdelníků

Dva zloději stáli u hradu Windsor. Jeden z nich sebral ze země kámen a hodil ho na kameru. „Schovej se," řekl druhému zloději. Za pár vteřin přiběhla ochranka a chytila jednoho ze zlodějů. Druhý zloděj vytáhl z kapsy petardu. Ochranka se lekla a zlodějovi, kterého drželi, se podařilo vyvlíknout. Muži z ochranky se ho pokoušeli znovu chytit, ale to už zloděj, který právě vylezl ze skrýše hodil druhou petardu, a tak museli couvnout. Druhý zloděj vzal ze země klacek a v několika málo vteřinách s ním praštil dva chlapy z ochranky. Chtěl praštit i třetího, ale ten se k němu vrhl a vytrhl mu klacek z ruky. Bohužel si nevšiml toho, jak zloděj s petardami zapálil svoji poslední petardu, a tak uskočil až na poslední chvíli a druhý zloděj ho také praštil klackem. Oba vběhli do hradu. Hledali nějaké drahé věci a našli asi pět náhrdelníků. Rychle je popadli a vyběhli ven. Muži z ochranky už se probrali a začínali vstávat. Lupiči nasedli do svého auta a rychlostí 150 kilometrů za hodinu vyrazili k letišti. Předjížděli všechna auta, co jim stála v cestě. Na letišti byli za pět minut. Měli tam připravené letadlo, které jim půjčil jejich šéf, a tak do něj oba nasedli a ten ze zlodějů, který ho uměl řídit, se rozjel a oba odletěli.

2. Pád na koloběžce

Od krádeže na hradu Windsor uplynulo přesně deset let a zrovna v tu chvíli vyrazil Tomáš Liják na projížďku na koloběžce po Příbrami. Tom v Příbrami nebydlí, ale kvůli rekonstrukci jim začali prázdniny dřív a Tom hned vyrazil s rodiči na dovolenou. Na cestě před ním ležel klacek. Vrazil do něj a spadl na zem. Kolem zrovna procházel Kuba Svoboda. Zvedl Tomovi koloběžku a pomohl mu vstát. Spolu došli k hotelu, v němž je ubytovaný. Kuba si sedl na lavičku a čekal na Toma. Ten přišel asi za tři minuty s náplastí na loktu, do kterého se praštil při pádu. Spolu vyrazili na nedaleké hřiště. Bylo tam celkem plno, ale přesto našli dvě volné houpačky vedle sebe, a tak si

na ně sedli a povídali si. „Jak se vlastně jmenuješ," zeptal se Tom. „Kuba a ty?" „Tom."

3. Na koupališti

Ve čtvrtek po škole se Kuba rozhodl, že půjde na koupaliště. Doma si vzal do batohu věci do bazénu a vyrazil. Je to sto metrů od jeho domu, a tak tam normálně je skoro hned. Tentokrát ho napadlo, že se zeptá Toma, jestli nepůjde s ním. Došel k hotelu a od paní na recepci se dozvěděl, kde je jeho pokoj. Zaklepal na dveře a otevřel mu nějaký muž, nejspíš Tomův táta, a tak mu řekl, že jde za Tomem. Muž ho zavolal. „Čau Kubo," pozdravil ho Tom. „Čau Tome, nepůjdeš na koupaliště?" „Tady je nějaké koupaliště?" „Jasně že je, tak půjdeš nebo ne?" „Půjdu, chvíli počkej, než si sbalím." Za chvíli už oba kluci šli příbramskými ulicemi k bazénu. Došli tam a koupili si dětské lístky. Ručníky si položili vzadu na trávě. Potom se převlékli do plavek a ze skokánků se vrhli do vody. Ještě chvíli skákali a potom si chtěl jít Kuba lehnout. Vylezl z vody, ale vtom se ohlédl a viděl, jak nějaký asi patnáctiletý kluk chytil Toma a držel ho pod vodou. Kuba tam hned skočil zpátky. Kuba chodí do kroužku bojových umění a je tam ze všech nejlepší, takže nemá problém porazit ani takovéhoto o dost staršího kluka. Odtrhl ho od Toma a dal mu několik ran pěstí. Potom ho pustil a šikanátor jim hned zmizel z dohledu.

4. Nová kamarádka

„Můžu si s vámi hrát?" zeptala se kluků nějaká holka. „Jo," odpověděl Kuba. „Jak se jmenujete?" zeptala se holka. „Já jsem Terezka." „Já jsem Tomáš a tohle je Kuba," představil je oba Tom. Děti šly skákat do vody a po chvíli si šly dát něco k jídlu. Kuba si objednal kuřecí stripsy s hranolky, Terezka smažený sýr s kroketami a Tom párek na tácku. Všichni se do toho s chutí pustili. Když dojedli, tak šla Terezka na ručník a kluci do vody. Tom do ní skočil a pak už se dlouho nevynořoval.

5. Nález ve vodě

Tom se potopil na dno bazénu. Dotkl se jedné dlaždice a přišlo mu, že se maličko pohnula. Zkusil s ní pohnout a povedlo se mu

to. Vylezl z vody a řekl o tom Kubovi. „Kubo, v bazénu je uvolněná jedna dlaždice.“ „A proč mi to říkáš?“ zeptal se Kuba. „No, může tam být něco schované,“ řekl Tom. „To tak jedině v nějakém bijáku.“ „Ale ty dlaždice vypadají dost nově, takže je zvláštní, že se jedna uvolnila.“ „No dobře, půjdu se tam s tebou podívat,“ řekl Kuba. Oba se potopili a zjistili, že je ta dlaždice vážně hodně uvolněná. Řekli o tom i Terezce, a když za ní zatáhli všichni tři, tak ji skoro nadzvedli. Tom si všiml, že je pod ní nějaká díra, tak se ji pokusily znovu vyndat a povedlo se. Objevili malou truhlu. Kuba ji vyndal z vody a za stromem ji otevřeli. Byly v ní tři věci. Nejdřív našli nějaký složený papír. Byl na něm plánek Svaté Hory a na něm nakreslený křížek. Vedle toho bylo napsáno: V 53. schodu je ukrytá nápověda. Jako druhou věc vyndali nějaký klíč. Poslední byl papír a na něm bylo napsáno několik vět.

Já hodím kámen na kameru.

Petr se schová.

Až mě chytí, hodí k nim petardu.

Najdeme náhrdelníky a pojedeme na letiště.

Odtamtud odletíme do Čech.

Dětem bylo jasné, že nějací kriminálníci schovávají na Svaté Hoře ukradené náhrdelníky.

6. Přípravy

„Musíme ty náhrdelníky co nejdřív najít a odnést na policii,“ řekla Terezka. „Tak vyrazíme hned zítra v půl desáté,“ rozhodl Kuba. „Dobře, tak jsme dohodnutí,“ řekl Tom. „Vezmu si s sebou pepřový sprej, táta ho dřív nosil s sebou, ale teď už ho nenosí a dal ho na půdu. Už musím jít, slíbil jsem mámě, že se vrátím do půl páté, takže ahoj,“ řekl Kuba.

V 18 hodin šel Kuba na půdu pro pepřový sprej. Vyběhl po schodech do nejvyššího patra a pak už to měl jen pár kroků na půdu. Každý, kdo bydlel v jejich paneláku, si mohl pronajmout malý uzamykatelný prostor na půdě a přesně to jeho rodiče udělali. Odemkl ho a hned v první krabici našel to, co hledal. Potom zamířil zpátky k jejich bytu. „hledala jsem ty klíče snad všude,“ slyšel říkat mámu. Ihned mu došlo, že ty klíče má on. Pokusil se vymyslet, kam ty klíče dá, aby je máma našla, ale aby jí to nepřipadalo divné. Nenapadlo ho nic lepšího, než je mámě přinést a tvrdit, že ležely vedle botní-

ku, u něhož je krabice, kam si je máma běžně ukládá. „To je, ale divné, vždyť jsem se tam koukala dvakrát, divila se, když jí je Kuba přinesl.

7. Odvoz

„Ahoj," pozdravila Terezka Kubu dalšího dne, když se sešli. Za patnáct vteřin přišel i Tom. Z paneláku zrovna vyšla nějaká paní, tak se jí zeptali, jestli by je nesvezla na Svatou Horu. Ta jim odpověděla, že je sveze ke Skalce ve staré Příbrami a odtamtud to už budou mít kousek. Tom si sedl dopředu a Terezka s Kubou dozadu. „A jak to, že nejste ve škole?" zeptala se jich paní. „Dneska ráno už jsme dostali vysvědčení," odpověděl Kuba. „Takže už vám začaly prázdniny." Za pět minut byli u Skalky a mohli vyrazit ke Svatohorským schodům.

8. Po schodech nahoru

Tom otevřel dveře a všichni na ně vešli. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 počítala Terezka schody. „Co počítáš?" zeptal se Tom. „Schody." odpověděla Terezka. „A proč?" „V 53. je ukryta nápověda. A teď mě neruš, ať v tom můžu pokračovat." Když viděli první dveře, šel Kuba na záchod. Už chtěl jít zpátky, když vtom uslyšel hlasy nějakých dvou mužů. „Konečně od toho budeme mít klid," slyšel říkat jednoho z nich. „Jo a až šéfovi ty ukradené náhrdelníky dovezeme, tak dostaneme spoustu peněz," odpověděl mu druhý. Kubovi bylo jasné, že musí rychle jednat a nepřipustit, aby se ti zloději dostali k náhrdelníkům dřív než oni. Z kapsy vytáhl pepřový sprej a uvolnil pojistku. Ve vhodné chvíli se ke zlodějům přiblížil. Všimli si ho, ale to už po nich Kuba stříkal pepřový sprej. Sice ho neměl nijak hodně, ale na deset minut by to stačit mohlo. Rychle, ti zloději si jdou pro náhrdelníky taky," řekl ostatním, když k nim dorazil. Děti zrychlily tempo a téměř okamžitě dorazily k 53. schodu. Kuba na něj skočil. Ten se propadl a tou dírou spadl i Kuba.

9. Podzemní vesnice

Kuba dopadl do měkkého. Byly tam nějaké matrace. Vtom uviděl, jak se k němu blíží nějaká postava. Málem vykřikl zděšením, když si všiml, že je to jen nějaká holka velká asi jako Terezka.

„Co tady chceš?“ zeptala se Kuby. „Nic, spadl jsem sem,“ odpověděl jí Kuba. „A co tady děláš ty?“ „Já tady bydlím v podzemní vesnici.“ „V podzemní vesnici?“. „Jo, v podzemní vesnici,“ odpověděla mu ta holka, když se ozval Tomův hlas. „Kubo, jsi v pořádku?“ zakřičel. „Jo jsem.“ „Počkej, přinesu ti lano, aby ses odsud dostal,“ řekla Kubovi ta holka. Někam odešla a pak vážně přišla s asi desetimetrovým lanem. Kubovi se ho hned na první pokus podařilo hodit Tomovi a Terezce. Ti ho někde přivázali. Kuba po něm vyšplhal. „Ahoj a díky,“ zavolal ještě na tu holku z podzemní vesnice. Děti se hodně zdržely, a tak téměř běžely, aby je nedohnali zloději.

10. Hledání na Svaté Hoře

Děti konečně vylezly na denní světlo. „My vlastně nevíme, kde je ten poklad schovaný,“ uvědomila si Terezka. „Tak to to tady budeme muset prohledat celé,“ řekl Tom. „Nejdřív bych vyrazil do lesa,“ řekl Kuba. Děti tam vyrazily. Rozdělily se a každý šel prozkoumávat jinou část lesa. Nic tam nenašly, tak vyrazily prozkoumat nádvoří. Ani tam nebyly úspěšné, a tak zamířily do baziliky. Prošly ji skoro celou, když přišly k sošce Panny Marie Svatohorské. Kuba se na ni pořádně zadíval a všiml si, že za ní něco je, a dokonce to vypadalo jako truhla. Ihned o tom řekl ostatním. Domluvily se, že tam půjde Terezka, která je nejmenší a před ní budou stát ostatní, aby si jí nikdo nevšiml. „Co to tam děláš?“ křikla jeptiška. „Chtěla jsem se pořádně podívat na tu sochu,“ řekla Terezka. „Ten plot je tam snad z nějakého důvodu,“ řekla jeptiška. Terezka vylezla a pak jeptiška odešla. Terezka chvíli počkala a pak tam vlezla znovu. Vážně tam byla truhla, a tak ji popadla a snažila se co nejdřív vylézt ven. Bohužel si jí znovu všimla jeptiška a zakřičela: „Co tam zase děláš, kradeš?“

11. Chyceni

Terezka odtamtud honem vyskočila a dala se na zběsilý útěk. Kluci běželi hned za ní. Jeptiška se je snažila dohnat. Naštěstí už nebyla zrovna mladá, a tak jí děti dokázaly utéct. Zastavily se, když si všimly, že za nimi neběží. Šly na odlehlé místo a tam otevřely truhlu. Byla v ní spousta náhrdelníků. „Páni,“ zvolala Terezka.

„Já ty spratky zabiju,“ ječel jeden ze zlodějů. „Ne, já je zabiju,“ ječel druhý. Oba běželi do schodů a většinu jich vynechávaly.

„Už bychom měli vyrazit.“ řekla Terezka. „Nejdřív si pojďte koupit něco k jídlu, poněvadž umírám hlady.“ řekl Tom. Děti došly do části s občerstvením. Koupily si oplatky s lískooříškovou náplní. V balíčku jich bylo dohromady šest, a tak si každý vzal dvě a na lavičce se do nich zakously. Kuba s Tomem v jednu chvíli ucítili, jak je někdo chytil za trička a otočil směrem k sobě. Byl to jeden ze zlodějů.

12. Cesta se zloději

„Teď půjdete s námi,“ přikázal dětem. Těm nezbývalo nic jiného než poslechnout. „Co s námi chcete dělat?“ zeptal se Kuba. „Nejdřív vás uvězníme na čtyři dny u mě v bytě a pak vás odvezeme k mému šéfovi do Ameriky a ten rozhodne, co s vámi uděláme.“ „Možná vás pustíme, ale taky možná zastřelíme.“ „Jo a neopovažujte se volat o pomoc, mám nůž.“ Mezitím všichni dorazili ke schodům a začali po nich sestupovat dolů. Po chvíli byli už skoro v Příbrami, ale jeden ze zločinců spadl do díry. Děti toho využily a snažily se tam shodit i jeho společníka. Ten se chvíli vydržel bránit, ale pak ho tam děti dostaly.

13. Andulka v nebezpečí

Zachránkyně Kuby, Andulka, uviděla oba zloděje. „Co tady chcete?“ zeptala se jich. „A co tady chceš ty?“ obořil se na ni zloděj. „Já tady bydlím,“ řekla Andulka. „Nekecej nesmysly,“ řekl druhý ze zlodějů. „Chyť ji!“ zakřičel jeho kumpán. „Vezmi ji pro jistotu jako rukojmí, já vylezu po tom laně.“ Andulka ani chvíli neváhala a rozeběhla se na druhou stranu vesnice. Lupič se vydal za ní. Andulka zamířila k tajné chodbě, která vede ven na povrch. Bohužel asi po 400 metrech špatně našlápla a vyvrkla si kotník. Zloděj ji za pár vteřin chytil.

Druhý zloděj vyšplhal po laně a rozběhl se za dětmi. Za chvíli je z dálky uviděl, ale oni si ho ještě nevšimly. Všimly si ho, až když byl od nich tak 30 metrů. Zkusily mu utéct, ale už neměly šanci.

14. Uvězněni

„Všichni jste velcí hlupáci, když nás chcete věznit v díře, do které předtím hodíte lano,“ řekl zloděj. „My jsme tam žádné lano nehodili,“ řekl Kuba a došlo mu, že je to vlastně i pravda, jelikož ho tam pře-

ci hodila ta holka z podzemní vesnice. „Tak kdo asi, Trautenberk?“ odpověděl mu posměšným hlasem zloděj. Mezitím už byli ve městě. Šli jím asi hodinu a pak stanuli před nějakým panelákem, v němž jistě bydlel zloděj. Vyjeli výtahem do jedenáctého patra a lupič je tam zavřel ve svém bytě. „A teď koukejte navalit ty náhrdelníky,“ přikázal dětem. Děti je vyndaly z kapes a podaly mu je. Ten je uvěznil v ložnici. Děti přemýšlely, jak by se mohly pokusit utéct. Toma napadlo, že napíšou na nějaký papír velkým písmem, že potřebují pomoc. Terezka mu podala vysvědčení. Tom na něj napsal: Zavolejte policii, jsme tady uvězněni.

15. Záchrana

Děti se půl hodiny střídaly v držení papíru, ale jak se dalo očekávat, nikdo si ho nevšiml, tak to vzdaly. „Najednou se za dveřmi ozval dětský hlas. „Jste tam?“ zeptal se. „Jo a kdo jsi ty?“ odpověděl mu Kuba. „Filip, můj otec, vás tady zavřel, ale teď šel naštěstí do sklepa.“ Dveře od ložnice se otevřely a děti uviděly tak osmiletého hubeného kluka, který jim odemkl. „Pojďte, nemáme moc času,“ pobídl je. Hned, co celá čtveřice vyšla z bytu, přivolal Tom výtah. Ten přijel asi za půl minuty. Když ho otvírali, uviděli, že z druhého vychází zloděj. Ve vteřině vběhli do toho svého, zmáčkli tlačítko přízemí a také tlačítko, aby se výtah rychle zavřel. Zloděj k němu doběhl, ale to už sjížděl dolů. Dle lupičovy tváře bylo zřejmé, že naprosto zuří, ale co mu to bylo platné. Pak se vzpamatoval a vběhl do svého výtahu. „Ihned jdeme na policii,“ řekl Tom. „Ale co jestli nám bez důkazů nebudou věřit,“ obával se Filip. „Já mám důkaz,“ řekla Terezka a sundala si z krku náhrdelník. „Perfektní nápad,“ řekl obdivně Tom „To by mě nenapadlo.“ Pak promluvil Kuba. „Až přijedeme dolů, budeme mít náskok patnáct vteřin, to nám musí stačit na celou cestu k policejní stanici, takže nesmíme v žádném případě ztrácet ani chvilku času. Už tam budeme a půjde o všechno.“

16. Na policejní stanici

Děti se dveřmi vyřítily ven. Domovní dveře úplně rozrazily. Ulicí běžely snad nejrychleji za celý svůj život. Za chvíli za sebou už přesto uslyšely zloděje. Celou dobu dokázaly utíkat, ovšem pak se stalo něco, co se stát nemělo. Terezka zakopla a spadla na zem. Když vstala, měla náskok jen tři vteřiny. Všichni kluci vrazili do nějakého

muže. Potom do něj vrazil i zloděj. To už muže pořádně naštvalo. „Ještě my tolik nevadí, když do mě vrazí pár malých dětí. Ale dospělák, tak to už přestává všechno," řval na zloděje. Nic lepšího děti potkat nemohlo, poněvadž zloděj se chvilku zdržel a jim se zatím povedlo doběhnout na policejní stanici. „Musíte zatknout zloděje náhrdelníků," vykřikla Terezka zadýchaně. Počkat, jakého zloděje?" zeptal se překvapeně policista. „Tohohle," odpověděla mu Terezka, jelikož lupič zrovna vběhl na stanici. „Promiňte, já se spletl," řekl zděšeně. „Tak já už půjdu, na shledanou." „Sednout," přikázal mu policista. „A vy mi to vysvětlete pořádně," vybídl děti. Kuba se chopil slova a stručně mu převyprávěl celý příběh. „A důkazy máte?" zeptal se policajt. „Ano, máme tento náhrdelník," odpověděla mu Terezka a podala mu ho. „Roberte, sejmi z něj otisky prstů a potom je sejmi i z rukou toho chlapa."

17. Rychle do podzemní vesnice

„Ano, opravdu jsou stejné," řekl mladý policista Robert. „V tom případě ho odvezte do věznice, než půjde k soudu." V tu chvíli si Kuba něco uvědomil „Ta holka z podzemní vesnice je tam s tím zlodějem." „Tak rychle tam," zavelel policista a sám se rozběhl ven. S ním jeli dva jeho podřízení a vzali s sebou i Kubu, aby jim ukázal vchod do vesnice. Rychle vyrazili směrem ke Svaté Hoře. Měli zapnutou houkačku, aby je nezdržovala ostatní auta. Po schodech úplně vyběhli. „Teď musíte skočit na ty matrace," řekl Kuba. Všichni to udělali a následně se rozběhli napříč vesnicí. Na jejím konci uviděli zloděje, jak drží Andulku.

18. Dobrodružství je u konce

„Nepřibližujte se, nebo vás zabiju," přikázal policii. Za ním stála řada dospělých vesničanů, ale ti nemohli nic dělat, poněvadž zloděj měl nůž. „Zmizte," rozkázal. Kubu napadla jediná možnost, jak Andulku zachránit. Proplížil se směrem k vesničanům. „Rychle, přineste mi nějaký kýbl," zašeptal skupině mužů. Ti s ním za minutu přišli. Kuba se dostal ke zlodějovi a narazil mu ho na hlavu. Andulka využila toho, že na chvíli neviděl a vytrhla mu nůž z ruky. „Ani se nehni, jsi zatčen," namířil na něj policista pistolí. Zlodějovi nezbývalo nic jiné než ho poslechnout.

O pět dní později byli zloději odsouzeni na patnáct let vězení. Celá parta (teď už jich bylo pět) se sešla na lavičce v parku. „Bylo to vážně povedené dobrodružství," řekla Terezka „Skoro je mi líto, že je u konce." Nebýt něho, nikdy bychom se nepoznali," řekla Andulka. „A to by byla opravdu velká škoda," dodal Filip. „Pět je mnohem lepší než tři, no nemám pravdu?" řekl Kuba. „Jasně odteď jsme pětice příbramských pátračů," promluvil i Tom.

Próza 16 – 19 let

Barbora Turečková

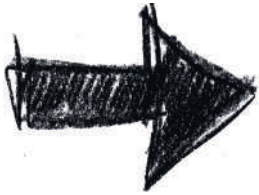

Poslední šance aneb Pentadon se vrací do města

„Kuráž je v dnešní době opravdu nedoceněná vlastnost," řekl, ještě než jsme odešli. „A jediné, co vás kuráži navždy naučí, je chvíle, kdy na vlastní kůži zjistíte, co všechno vás může její nedostatek stát."

Ulice Prahy byly plné lidí všeho věku. Nebylo se také čemu divit, byl začátek června a nikdo neváhal ani minutu, jestli zůstat doma, nebo jít ven vstřebávat horké paprsky slunce. Pro náš školní výzkum to byla naprosto ideální situace, protože jsme díky tomu měli v podstatě nekonečné množství potenciálních respondentů. Naše naděje na úspěch byla dost vysoká.

Celou výzkumnou skupinu jsme tvořili já a moji dva kámoši, Jáchym a Dan. Ještě nikdy jsme žádný školní úkol nebrali tak vážně, ale když nám náš učitel společenských věd ukázal soutěž o nejlepší studentský výzkum, který pořádá sociologický ústav místní univerzity, okamžitě to získalo naši pozornost. Odměnou pro vítězný tým totiž měl být pětidenní zájezd do Milána na velké fotbalové utkání, a to kompletně hrazený univerzitou. Základem úspěchu bylo dobré téma. Dana napadlo ptát se lidí na životní situaci, která je naučila něčemu opravdu důležitému. Zajímavé, kde zrovna on přišel na něco tak... no, hlubokého. Téma jsme tedy měli, a teď už jen stačilo zapnout diktafon a vyjít do terénu mezi lidi.

...

Po zhruba dvou hodinách bylo stále náročnější působit vesele a usmívat se. Počasí, které se nejdřív zdálo nám tak nakloněné, se brzy stalo naším největším nepřítelem. Slunce pálilo a vzduch byl horký a těžký. Museli jsme si na chvíli odpočinout. „Kousek odtud je park s pítkem, možná bychom mohli trochu načerpat síly, co vy na to?" navrhl Jáchym, když si všiml, že nás horko vyšťavilo jako pomeranče na limonádu. „Dobrý nápad," zasípal Dan. Podívali se na mě a já jen na souhlas kývl, protože slova se v tom vedru zdála jako zbytečné plýtvání energie.

Park byl pochopitelně plný lidí. Viděli jsme nespočet rodin, které si pod stromy parku dělaly pikniky, hrály karty a smály se. Brzy jsme dorazili k pítku a rozhodli se na pár minut si sednout do stínu.

Všichni tři jsme nějakou dobu jen mlčky koukali kolem. Po chvíli jsem si všimnul hloučku dětí, které stály u jednoho ze stromů, a jedno z nich něco nahlas četlo. Zaostřil jsem a uviděl jsem jakýsi plakát, který byl na stromě pověšený. Vyvolal mezi dětmi očividný rozruch, a tak jsem se rozhodl počkat, než se hlouček poněkud rozpustí a já to budu moct jít omrknout.

Uběhlo deset minut a všechny děti si zase hleděly svých hraček a kamarádů. „Jdu se jen na chvíli na něco podívat," řekl jsem, ale ani Dan, ani Jáchym neodpověděli. Jáchym jen kývl a Dan vypadal, že se nachází v jakémsi meditativním stavu bez fyzické přítomnosti.

Plakát, který visel na stromě, oznamoval příjezd cirkusu. Byla na něm vyobrazená dívka s kudrnatými hnědými vlasy až do pasu. Měla oříškově hnědou pleť a mohlo jí být maximálně dvacet. „Za jak dlouho má Pentadon přijet?" ozval se za mnou hluboký mužský hlas. Otočil jsem se a uviděl starého muže s šedivým plnovousem a milou tváří. „Ten cirkus? Píše se tu za týden," odpověděl jsem a muž celou dobu nespustil oči z plakátu. „Je krásná, viď? Jak asi vypadá dnes?" pokračoval. „Jak to myslíte?" zeptal jsem se. On se stále mírně usmíval a pozoroval plakát. „Přesně tenhle plakát tu visel před padesáti lety. Celé město se přišlo podívat, jak se tahle hnědovláska protáčí na hrazdách. Teď už to bude stará žena, skoro jako já." „Takže už asi vystupovat nebude," vrátil jsem se pohledem na ženu z plakátu. „Máš pravdu, to asi ne," usmál se. „Ale cvičení na hrazdě není to jediné, co člověk může v cirkuse dělat. I pro někoho s obličejem plným vrásek má cirkus dveře otevřené… Jednou byly otevřené dokonce i pro mě, ale to už je dávno." Než jsem stihl cokoliv odpovědět, Dan se zřejmě probudil ze svého polobdělého stavu a volal na mě: „No tak, Martine, měli bychom jít zas dál, nechci tím výzkumem strávit celej den." Podíval jsem se na muže vedle sebe, ten se usmál a řekl: „Přijď se na ten cirkus podívat, uvidíš, že nebudeš litovat." Mrkl na mě a přesunul svůj zrak na plakát.

„Tak vidím," spustil Jáchym, „že sis našel novýho kámoše." Dan vyprskl smíchem. „Haha, moc vtipný," řekl jsem kysele, zatímco jsme se chystali k odchodu. Bylo něco po páté hodině, slunce už nepálilo tak silně a park se začal pomalu vyprazdňovat. Jen co jsme udělali pár kroků, zastavil jsem se. Něco mě napadlo. „Možná bychom ještě neměli odcházet..." řekl jsem pomalu a podíval se

na místo, kde visel ten cirkusácký plakát. „Jak to myslíš?“ zeptal Jáchym. Poznal, že mám něco za lubem.

...

„Jsi si jistej, že ho chceš znovu otravovat?“ ptal se Jáchym nejistě. „Nepůsobí zrovna výřečně.“ „Zdání klame, kámo,“ řekl jsem a zamířil zpátky ke staříkovi. „Prosím, pane, mohli bychom se vás na něco zeptat? Je to pro náš školní výzkum.“ V okamžiku se na vrásčitém obličeji objevil vřelý a přívětivý úsměv. „Ale ovšem. Co byste rádi věděli?“ Všichni tři jsme se na sebe podívali a já odpověděl: „Zajímalo by nás, jaká životní situace vás naučila něčemu důležitému. Víte, napadlo mě... jak jste říkal, že stačilo jedno rozhodnutí a mohl jste tam stát taky...“ Kývl jsem hlavou směrem k plakátu. Muž se usmál a Jáchym s Danem na nás nechápavě zírali. „Chtěl bych ten příběh slyšet.“

A tak začal starý muž vyprávět svůj příběh úplně od začátku. „Jako mladý jsem byl na hrazdách skoro tak doma jako tahle žena, jen jsem na rozdíl od ní nevyrostl v cirkusácké rodině. Chodil jsem do školního gymnastického týmu,“ usmál se a pokračoval. „Jednou, to mi bylo něco přes dvacet, se po celém městě začaly objevovat přesně tyhle plakáty.

„Cirkus Pentadon ve vašem městě již příští týden! Nenechte si ujít nezapomenutelnou podívanou pro mladé i staré!“

Celé město se těšilo a na každém kroku se o tom mluvilo. Nebylo se čemu divit, většina dětí tehdy viděla exotická zvířata maximálně na obrázku a o cirkusu Pentadon se říkala spousta úžasných věcí. Jejich sloni prý umí chodit po dvou, klaun se umí smát třiceti jazyky, jejich muži jsou ti nejsilnější a ženy ty nejpružnější. V té době náš gymnastický tým trénoval na velké závody, které se měly konat v tehdejší Jugoslávii. Byla to pro nás velká věc a v podstatě jediná příležitost, jak někam vycestovat. Když cirkus přijel, bylo logické, že nás nejvíce zajímali akrobati. Naoko jsme jimi pohrdali, byli to přece jen cirkusáci, co ti by mohli vědět o gymnastickém umění hrazdy? Ale uvnitř si každý z nás aspoň trochu přál vystoupit před celým městem, proháněť se vzduchem bez pravidel a slyšet výkřiky úžasu malých dětí. Každý z nás chtěl být trochu jako oni.

Když jsme do Pentadonu vstoupili, hned na nás dýchla zvlášt-

ní atmosféra. Kombinace pachu kožených látek, zpocených zvířat a cukrové vaty se smíchala v celkový, až svobodně působící dojem. Všude pobíhaly nadšené děti a za nimi jejich maminky, které se je snažily uklidnit. Když se však ozvalo troubení lesního rohu, všichni ztichli a jen s napětím pozorovali, co se bude dít. ‚Dámy a pánové, staří a mladí, milé děti! Vítám vás na té nepozoruhodnější podívané, jakou kdy tohle město zažilo! Zdraví vás potulné společenstvo cirkusu Pentadon!' spustil principál, načež se rozduněl ohromný potlesk. V té chvíli začali do šapitó vbíhat sloni, koně a další zvířata ozdobená vzorovanými koberci na hřbetech. Hned za nimi se zpoza barevné opony začali řítit i všichni ostatní členové Pentadonu. Akrobati, na které náš tým tak napjatě čekal, se objevili jako poslední. Byli celkem tři, dva muži a jedna žena, všichni velmi mladí. Jen co přiběhli, vyhoupli se na vysoké hrazdy a začali nám létat nad hlavami. Děti z nich nemohly spustit oči, začaly na ně ukazovat a radostně křičet. Středem pozornosti však byla dívka, která byla ze všech tří akrobatů nejmrštnější. Náš gymnastický tým ji upřeně pozoroval a všichni jsme tajně obdivovali její bezchybné pohyby a triky, o kterých by si většina z nás mohla nechat jen zdát.

Když vystoupení skončilo, nějakou dobu jsme všichni jen seděli a mlčeli. Věděli jsme totiž moc dobře, že kdyby se proti nám na mistrovství v Jugoslávii postavili tito tři akrobati, mohli bychom jet rovnou domů. Po chvíli jsme usoudili, že je čas jít. Já jsem však stále nemohl dostal z hlavy obraz dívky, jak s lehkostí provádí druh přemetu, kterému se mezi akrobaty říká ďáblův dvojitý. Já se o něj tou dobou pokoušel už měsíce. Rozhodl jsem se ostatním říct, že se tu ještě trochu porozhlédnu.

Šapitó se rychle vyprazdňovalo, až jsem tam zůstal úplně sám. Tedy až na akrobatku, která vyšla ze zákulisí a začala zametat. Chvíli jsem se rozmýšlel, až jsem se konečně odhodlal za ní jít a zeptat se na ten dechberoucí trik, ďáblův dvojitý přemet. Měla velké oříškové oči, dlouhé černé řasy a kučeravé vlasy až po pas. Už si moc nepamatuji, co jsem říkal, ale vím, že se mi potily ruce a připadal jsem si hloupě. Věděl jsem však, že pokud bych se ďáblův dvojitý naučil, měl bych vítězství v kapse. Ta akrobatka, to byla ta žena z plakátu. Zjistil jsem, že se jmenuje Madelin a že je v Pentadonu už od doby, kdy byla malá holka. Byla ráda, že jsem její umění ocenil, ale překvapilo ji, když jsem se zeptal, jestli by byla

mou učitelkou. Vyprávěl jsem jí o mistrovství a o tom, jak bych mohl dosáhnout na zlato, jen kdybych zvládnul ten prokletý trik. Na chvíli se zamyslela, podívala se směrem k zákulisí a pak mi skoro šeptem řekla: ‚Myslím, že bych tě to dokázala naučit. Máme na to třicet dní, to je doba, co Pentadon zůstane na tomhle místě. Zdá se to dost, ale budeš muset opravdu hodně cvičit.‘ A tak jsme se začali setkávat po představení v šapitó.

Ubíhaly dny a já každý večer trávil v cirkusu na hrazdách. Madelin byla skvělá učitelka a já se každým dnem zlepšoval a přibližoval ke svému cíli. Netrvalo dlouho a naše společné tréninky se staly tím jediným, na co jsem byl schopen myslet.

Dva týdny utekly jako voda a mé snění se změnilo. V mé hlavě tančily myšlenky o tom, jak se s Madelin předvádím na hrazdách před obrovským publikem, v šapitó až po okraj naplněném lidmi. Hrazdy v Pentadonu se zdály o tolik krásnější než ty v tělocvičně a ten pocit byl o tolik svobodnější. Byl to právě náš patnáctý trénink, kdy jsem se o svém snění rozhodl Madelin říct. Pověděl jsem jí, jak moc jsem si čas s ní zamiloval a že bych chtěl už navždy trénovat jen v cirkuse. Vystupovat a bavit lidi. Myslel jsem si, že jsem ji vyděsil, protože jen přikývla a bylo vidět, že přemýšlí. Hned druhý den mi však řekla, že pověděla o mém akrobatickém talentu a zájmu o cirkus principálovi. Řekla mi, že pokud bych se do odjezdu cirkusu skutečně zvládl naučit ďáblův dvojitý přemet, mohl bych se stát členem Pentadonu.“

Starý muž se na chvíli odmlčel a sklopil hlavu. Vypadalo to, že pro něj začíná být těžké v příběhu pokračovat. Pak se ale opět nadechl a mluvil dál.

„Na tohle jsem nebyl připraven. V jednom momentu mnou projelo tisíc myšlenek. Mistrovství. Trénoval jsem na něj roky, nemůžu to teď jen tak vzdát. ‚Toho mistrovství by ses účastnit mohl. Tvůj život by nebyl omezen jen na cirkus. Mohl bys odjet domů, když bys to potřeboval,‘ řekla Madelin. V jejích očích se začaly objevovat plamínky nechápavého vzteku. Já však v žaludku cítil strach z představy, že bych měl opustit svůj gymnastický tým i dosavadní život. Hlavou se mi stále honilo, jak těžké by bylo vzdát se toho, co znám, pro něco nového. Všechno by bylo tak jiné.

Měl jsem deset dní na rozmyšlenou. Trávil jsem hodiny v tělocvičně a trénoval jsem tvrději, než kdy předtím. Práce mi pomáhala čistit

hlavu, která jinak nemyslela na nic jiného, než na Madelininu nabídku a na rozhodnutí, které musím udělat. Opustit tým, nebo sen.

Nadešel náš poslední večer v šapitó Pentadonu. Dalšího dne měli odjíždět. Musel jsem se rozhodnout. Nedokázal jsem to. Nedokázal jsem opustit vše, na co jsem si tu tak zvykl. V Madelininých očích místo vzteku hořel smutek a zklamání a něco ve mně stále nedokázalo nechat mezi prsty proklouznout tuhle příležitost. Bylo mi jasné, že už se mi nejspíše nikdy nenaskytne. Řekl jsem jí tedy, že pokud se zítra před odjezdem cirkusu objevím v šapitó, jedu s nimi. Pokud ne, bylo to pro mě příliš těžké.

Následujícího dne jsem se po svém gymnastickém tréninku rozhodl v tělocvičně zůstat o něco déle a přes zákaz trenérů zkusit sám bez dozoru a jištění ďáblův dvojitý přemet. Bylo to naprosto iracionální, a kdybych spadl, v nejlepším případě bych si zařídil sádru na několik dalších měsíců. Něco ve mně však nemohlo jinak. Ten večer se stala neuvěřitelná věc. Povedlo se mi to. Nemohl jsem tomu uvěřit. Právě jsem dokázal udělat jeden z technicky nejsložitějších prvků v moderní akrobacii, a to jen díky Madelin. A právě v té chvíli mi to došlo. *Tohle je moje poslední šance.*

Běžel jsem a běžel. Bylo půl šesté odpoledne a Pentadon měl odjíždět až večer. Přesto jsem měl divný pocit v žaludku, na kůži se mi začaly rosit kapky potu a mé nohy byly stále těžší. Srdce mi bušilo až v krku a v hlavě se mi přemítala stále jedna a ta samá myšlenka. Tohle je moje poslední šance. *Madelin, počkej na mě!*

Od hlavy až k patě zpocený jsem doběhl na malou louku na kraji města, kde stával Pentadon. A pak jsem jen stál a koukal do prázdného prostoru. Celá hlava se mi v ten moment vyprázdnila. Horký pot vystřídal mráz, který projížděl celým mým tělem. Chvíli jsem naslouchal nesnesitelnému tichu a pozoroval prázdno, než mi po tváři začaly stékat slzy.“

Nastalo ticho a ani já, ani Jakub, ani Dan jsme neměli odvahu cokoli říct. K našemu překvapení se však na tváři starce objevil pokorný úsměv.

„Věděl jsem, že se budu ještě dlouho proklínat, přesto jsem se ten večer naučil něco důležitého. Něco, co jsem od té doby nikdy nezapomněl.

V životě nemáte nekonečný čas na rozmyšlenou a ani nemáte nekonečno šancí na to udělat důležité rozhodnutí. Občas musíte

sebrat kuráž, přestat se neustále jen na něco připravovat a prostě se rozhodnout. Až moc lidí stráví celý život přípravami na něco, co nemají v plánu nikdy udělat."

Seděli jsme jako přikovaní a já cítil, jak se Jakub vedle mě zhluboka nadechl.

„A v akrobacii jste potom pokračoval?" zeptal se, když jsme vstřebali mužova moudrá slova. „Ano. To léto jsem to mistrovství vyhrál a našemu týmu se dařilo. Pentadon a Madelin však nikdy mou mysl neopustili. Člověk se ale s každou lítostí naučí žít. Život jde dál."

Chvíli jsme jen seděli v tichu a nechali volně plynout myšlenky. Pak jsme si s mužem ještě docela dlouho povídali. Najednou mě něco napadlo. „Pane, co kdybychom vás do toho cirkusu vzali?" Muži zmizel úsměv ze rtů. „Děkuji, ale myslím, že by to pro mě bylo příliš těžké." „Ale no tak," chytl se nápadu Jáchym. „Třeba tam znovu potkáte Madelin. Budete spolu moct po těch letech zase mluvit." Starý muž se odmlčel a nabídku pečlivě zvažoval. K naší radosti nakonec souhlasil, a tak jsme se domluvili, že dalšího dne společně navštívíme cirkus, který po padesáti letech přijel zpátky do našeho města. Neobyčejný cirkus Pentadon.

„Kuráž je v dnešní době opravdu nedoceněná vlastnost," řekl náš nový přítel, ještě než jsme odešli. „A jediné, co vás kuráži navždy naučí, je chvíle, kdy na vlastní kůži zjistíte, co všechno vás může její nedostatek stát."

Ten den jsme se rozcházeli s pocitem, že vítězství v soutěži o nejlepší výzkum máme v kapse. Získali jsme ale ještě něco. Něco mnohem cennějšího.

Moudrost a příběh, který budeme vyprávět.

Co může být víc?

Libor Mrázek

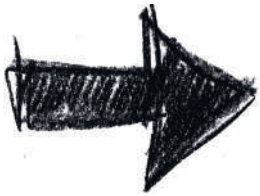

Když tenkrát napadl sníh...

George Robbins opouštěl hřbitov smutnější a zlomenější, než kdy byl. Za svůj dlouhý život už viděl mnoho smrti, ale jak se tohle mohlo stát? Co bude bez Marthy dělat? Tyhle a mnoho dalších otázek mu bezděčně vířily hlavou, když vrásčitýma rukama sevřel věnec volantu své Cortiny a nastartoval. Byl hrdý na to, že i přes svůj pokročilý věk byl stále dobrým řidičem a za jiných okolností by to možná byl i zmínil, ale teď byl myšlenkami opravdu jinde.

Rozjel se do pošmourného prosincového odpoledne. Zima v Anglii zpravidla příliš sněhu sice nenabízí, ale o zamračenou oblohu zato nebývá nouze. Dojel ke svému domu. Téměř neslyšně za sebou zamkl auto a vklouzl do svého domu. Bezduše se po něm procházel, jako by jej viděl poprvé v životě, až konečně usedl na postel. Seděl, přemýšlel a snažil se přemáhat pláč. Na zdi proti němu visela fotografie, na níž byli s Marthou na dovolené v Itálii. Bylo to poprvé a naposledy, co se spolu vydali do ciziny. Když za Marthou v posledních týdnech docházel do nemocnice, říkával jí: „Až se uzdravíš, vezmu tě zase do Říma, bude to krása, uvidíš."

Ze začátku mu odpovídala: „To určitě," a později se na něj už jen nemohouc mluvit usmála. Teď jako by sem mu ta fotka vysmívala. Žárlil na ni, nesnášel ji. Vstal a přešel na druhou stranu pokoje. Náhle Georgovi však padl zrak na něco jiného - Martin noční stolek. Již po desetiletí držel tento objekt v prakticky náboženské úctě. Neodvažoval se k němu pomalu ani přiblížit, natož pak se ho dotknout.

Ale teď? Co na tom sejde? Kradmo se přiblížil k adorovanému kusu nábytku a co možná nejnenápadněji položil ruku na rukojeť zásuvky. Jako by na okamžik zmrzl. Rychle se ale otřepal a začal za rukojeť tahat.

Zprvu to nevypadalo na nic zvláštního - léky, pouzdro na brýle a nějaká knížka, ale vzadu bylo cosi zvláštního. Nejprve to vypadalo jako jakýsi starobylý sešit, když však George zásuvku vytáhl úplně, zjistil, že se jedná o obálku, pěkně starou obálku, plnou jakýchsi papírů. Bál se na ni sáhnout. Už takhle mu přišlo, že se dopouští

svatokrádeže tím, že zásuvku jen otevřel. Užuž ji chtěl zase zavřít ale na poslední chvíli si to rozmyslel, drapl po obálce a usedl s ní opět na postel. Otáčel ji v rukou a našel a našel na ni adresu:

Slečna
Martha Wilkinsová
57 Layburn Court
Tredington, UK

Ruce se mu roztřásly. Vytáhl první z papírů a vhrkly mu slzy do očí. V pravém horním rohu stálo: Arras, 25. října 1914. Byly to Georgovy dopisy z fronty. Martha je měla ve svém nočním stolku celou tu dobu. Vždyť už tomu bylo přes 60 let. Vždyť mu tehdy bylo sotva dvacet. Otřel si kapesníkem oči a četl dál:

Milá Martho,

je tomu už týden, co jsem byl poslán na frontu. I za tu krátkou dobu, jsem již však stačil zhlédnout mnohé hrůzy, které válka skýtá. Zákopy jsou jedna obrovská žumpa táhnoucí se od Alp až k La Manchi. Usínáme a budíme se za neustávající kulometné palby, kterou jen tu a tam střídá dělostřelecká baráž. Mám za sebou už i pokus o výpad. Byla to akce naprosto zbytečná, ale než to byl kapitán s to uznat, byla již značná část naší jednotky po smrti. Padl i Fred Carson, o němž jsem se ti ve svých dopisech již nejednou zmínil. Tu noc jsem proplakal. Dost ale již o mně. Co ty a tvá sestra Juliet? Jak se máte? Ach, Martho, jak moc bych si přál smět tě znovu vidět a obejmout.

Chybíš mi slovy nepopsatelným způsobem. Modli se za mne. Brzy již jistě budu doma.

Navždy tvůj,

George

George dočetl list a vrátil jej zpět. Zahleděl se do prázdna. Vše se mu začalo v hlavě opakovat. Hladově vytáhl další stránku a začal číst. Vracel se v mysli zpět na frontu. S prvním řádkem byl zpět ve Francii, s druhým zpět v zákopech. Cítil jejich nevyslovitelný zápach. V ústech měl nepříjemnou pachuť plesnivého komisárku a měl znovu prožít jeden z nejpodivuhodnějších zážitků svého života. A jako by sama příroda chtěla atmosféru ještě umocnit, za okny se začal snášet sníh...

23. prosinec roku 1914 byl pro vojína Robbinse dnem jako jakýkoliv jiný. Ráno chvíli služba u kulometu, pak obchůzky po zákopech a odpoledne pomáhal zákopy rozšiřovat a opravovat to, co nepřátelská artilerie poškodila. Život v zákopech upadal do setrvačnosti a rutiny. Vše okolo bylo šedé, špinavé a smutné. Někdy jste útočili vy, někdy oni. Prvních pár zabitých Němců George sice značně rozhodilo, ale jak dny plynuly, dostala i smrt nesčetných protivníků nádech monotónní samozřejmosti. Každý den byl k nerozeznání od toho předchozího. Jen teď byla o něco větší zima.

Když však George navečer ležel na kavalci, došlo mu to - zítra budou Vánoce. Bude se dít něco zvláštního? Kapitán nic takového neříkal. Ale vždyť přece budou Vánoce. Nedokázal si představit Štědrý den jinak než doma u stolu plného výborného jídla. A teď ho měl strávit v tomhle pekle plném páchnoucí břečky a na oslavu narození spasitele zastřelit pár Němců?

Rozhlédl se po pokoji. Asi nebyl jediný, koho myšlenka nadcházejících svátků rozhodila. V místnosti, která běžně šuměla hovory branců jako úl, bylo téměř hrobové ticho. V rohu si sice Chesterton s Buckleym o čemsi povídali a o kus dál si Mcdermott odříkával jako každý večer svůj růženec, ale jinak byla celá nocležna pohroužena do ticha a její obyvatelé do myšlenek ne nepodobným těm Georgovým.

Když George konečně usnul, dlouho mu to nevydrželo. Tu noc se opakovaně probouzel zimou. Byl za to ale ráno svým způsobem odměněn. Když vyšel ven, praštila ho do očí čerstvá sněhová nadílka. A co víc - ticho. Neslyšel jediný výstřel. Přišlo mu to zvláštní, šel se tedy podívat za hlídkou. Tu zrovna drželi Winger a Craig. Po chladné noci vypadali náležitě prokřehlí a už se těšili, až budou vystřídáni. „Hele, Bille, střídání stráží," zahlaholil Winger. „Musím tě zklamat, Miku.

Jdu se jenom zeptat, co že je to všecko tak zticha?" řekl George. Mikova i Billova tvář znatelně opadla. „Netuším," nerudně odvětil Mike. „A teď koukej jít za velitelem a řekni mu, ať sem už laskavě někoho, sakra, pošle, nebo nám už s Billem umrznou nohy." „Jojo, už letim," snažil se ho nepříliš úspěšně utěšit George. Když odcházel, slyšel, jak si Mike tře ruce o sebe, řka: „Kterej idiot dá v takovýhle kose hlídky po šesti hodinách."

Kapitána zahlédl u dalšího stanoviště hlídky, a když se přiblížil, slyšel jak s osádkou o něčem zaníceně hovoří.

„Vždyť vám říkám, podívejte se na to. To je ksakru bílá vlajka," vysvětloval kapitánovi hlídkující voják. „A ty si jako myslíš, že skopčáci nám jdou ozdobit stromeček, nebo co?" opáčil kapitán. „Ale pane, vždyť jsou Vánoce. Co když chtějí jen na chvilku příměří?" „Blbost! Svině jsou to vypočítavý! My je vyběhnem vítat s otevřenou náručí a oni nás do jednoho rozstřílej!" „Ale pane!"

„Už nechci nic slyšet. Dobře, budeme předjímat nevinu. Ale jestli uvidíte, jak jedinej z nich míří, palte! Jasný?" „Jasný, totiž... rozkaz, kapitáne!"

George se díval směrem, kam hlídka ukazovala. Opravdu se nad německým zákopem cosi bílého vznášelo. Bylo to skoro k nerozpoznání od sněhu okolo. George tam stál jako přikovaný.

Zapomněl, proč ho Mike za kapitánem poslal. Jen se s napětím díval na německý zákop, jak se z něj jedna po druhé vynořovaly šedavé postavičky. Vypadalo to jako útok, jen pomalejší. Přicházeli docela klidně. George byl nervózní do morku kostí. Co když to celé opravdu je jen léčka? Měl u sebe jen pistoli. Nebude se přece jen dívat, jak Němci berouce na sebe vzezření dobrosrdečných koledníků, zmasakrují celý jeho pluk. Užuž se chtěl vrátit pro svou pušku, když vedle sebe najednou zaslechl: „Zatraceně! Vždyť oni fakt nemají pušky." Druhý hlídkující se obrátil na toho,jenž právě promluvil: „Co budeme dělat, Jamesi? Kapitán přece řek' ať se vocaď ani nehnem."

James se na chvilku zamyslel a pak řekl: „Kašlu na něj. Jdu sehnat nějakou bílou cíchu, nebo něco takovýho. Půjdem' jim naproti. Vždyť jsou Vánoce. Ten debil má místo mozku granát," řekl James a odešel.

Za pár vteřin se James vrátil s jakýmsi bílým hadrem navázaným na tyči, kterou sebral Bůhví odkud. Když se George rozhlédl po okolí, zjistil, že asi James nebyl jediný, koho napadlo jít Němcům naproti. Tu a tam vlály všemožné pokusy o bílý prapor a dokonce bylo už i vidět jednoho dva odvážlivce, kteří se zdvihali ze zákopů.

„Jdeme?" zeptal se James. „Jdeme," odvětil mu druhý hlídkující a George, který ani jednoho z nich neznal.

Ještě nikdy nevylézal ze zákopu s takovým klidem. Bělostný sníh mu křupal pod nohama a další se snášel kolem něj. Cítil se tak zvláštně volný, skoro jako na zasněžených lukách za vesnicí, kam chodívali s Marthou na procházky... ach, Martho, kde jen jsi.

Vzpomínka na ni ho rázem probudila. Rázem si vzpomněl, kde je a hlavně kde je ona. Rychle se ale oklepal a rozešel se vstříc německé linii. Bylo to tak zvláštní. Kdyby se sem takto vydal v jakýkoliv jiný den, byl by již dozajista mrtev.

Náhle z dálky uslyšel, jak jeho směrem Němci cosi volají. Německy uměl jen pár slov a navíc byli stále příliš daleko na to, aby cokoliv smysluplného slyšel, i kdyby mluvili anglicky. I přes to si však obsah jejich volání dokázal domyslet. Opáčil tedy svým: „Veselé Vánoce!“

Za chvilku Němci již docela blízko. Bylo to setkání, jaké do té doby a ani od té doby nikdy neprožil. Netušil, co má dělat. Najednou se před ním objevil Němec. Ani ne dva kroky od George.

Stál a koukal na něj. Jakýkoliv jiný den by byli soky na život a na smrt. Dnes mají být přáteli?

Nechápal nic, co se kolem něj dělo. Pravá ruka jakoby instinktivně sahala po dýce. Tohle přeci není normální. Vždyť se mají zabíjet. Ne se přátelit. Je to vůbec člověk? Jako by těch mrzkých pár měsíců připravilo o lidskost všechny, již měli na uniformě nesprávnou vlajku.

Najednou mu ta bytost podala ruku. Bezmyšlenkovitě na ni zíral. Poté pokračoval pohledem po figuře dále nahoru až se zahleděl do její tváře. Ten člověk měl modré oči a z pod rusého kníru se přátelsky usmíval. George se probral ze svého zamyšlení a podanou ruku konečně stiskl.

„Kurt,“ řekl ten muž. George na něj nechápavě hleděl. „Ich bin Kurt,“ zopakoval a praštil se levačkou do prsou. „Ahá... George, já George,“ odvětil mu s pochopením George. „Feselý Fánoc,“ vypáčil ze sebe Kurt a podal mu jakýsi obrázek se zasněženou vesničkou, na jehož rubu stálo cosi německy. „Veselé Vánoce,“ zopakoval George a začal si překotně prohrabávat kapsy, až konečně narazil na krabičku cigaret a podal ji Kurtovi. „Lucky Strike, americké, nejlepší,“ dodal. Kurt se pousmál. George se intenzivně zamyslel a s vypětím všech sil ze sebe nakonec velmi lámanou němčinou dostal: „já ne německy, já sem,“ zagestikuloval chytání, „Frank, on německy ano. Ty tady.“ Kurt přikývl, že pochopil. George se za pár vteřin vrátil sám. „Já, ty,“ ukázal rukou na skupinku opodál stojících lidí. „Frank.“ Kurt opět pochopil.

Přišli ke skupince tří Britů a dvou Němců. Frank Preisler byl potomkem německých imigrantů a německy hovořil zcela plyn-

ně. Ostatní, neměli-li ho zrovna k dispozici, se dorozumívali, jak to jen šlo. Někdy anglicko-německy, někdy francouzsky, někdy rukama, jindy nohama. Byla to fraška hodná nějakého Berlínského, či Londýnského hostince. Po chvíli se připotácel i zjevně podnapilý Mcdermott s kytarou a krátce na to již územím nikoho zněla Tichá noc, svatá noc a O Tannenbaum. Poté se u kytary střídal s jedním z Němců a mezi ostnatým drátem šrapnely a krátery se rozezněl bezpočet různých písní ať už německých, anglických nebo irských.

V ten den se zastavil čas. Ze znesvářených národů byli bratři. Z Martova obětiště taneční parket. Byla to jedna velká přátelská sešlost. Pilo se, co kdo měl, hrála se kopaná, zpívalo se. Jako by to nemělo nikdy skončit. Ze zákopů se stala spižírna, kam si každý došel pro to, co zrovna potřeboval a odložené zbraně či rozkreslené bitevní plány ho nezajímaly více než loňský sníh.

K polednímu se dokonce i zahořklý kapitán Phelps zvedl ze židle ve své polní pracovně a vydal se vstříc bavícím se vojákům. Němcům sice nevěřil dál než na špičku nosu (nebo blíže než na délku šavle, jak s oblibou říkával), ale řekl si, že tím, že situaci obhlédne, nic nezkazí. Vydal se tedy vyprázdněnými zákopy směrem k nejbližšímu žebříku. Doléhaly k němu zvuky všeobecného veselí a v ústech mu sílila pachuť dezerce. Jakmile však vylezl, všechny jeho výhrady se začaly rozplývat. Na území nikoho spatřil místo bláta a krve zahradní slavnost. Procházel kolem skupinek veselých mužů, salutovali mu. Brit, jak Němec.

Najednou mu zrak spočinul však na něčem prazvláštním. V povzdálí, téměř až u německých zákopů klečela ve sněhu před dvěma muži skupina dobře patnácti, ne-li dvaceti. V jednom ze stojících poznal kapitán plukovního kaplana Roberta Barrona a druhý byl jeho německým protějškem. Když se přiblížil, slyšel, jak Brit a Němec střídavě čtou z Evangelia vánoční příběh. Phelps byl stará garda. Ve větší úctě než korunu a meč choval jen svatý kříž a tento výjev jej dohnal téměř k slzám. Jako v transu k nim kráčel. Bylo to cosi, co nechápal. Cosi, o čem doposud čítal jen v knihách.

Jako by sám Bůh rozvinul baldachýn nebeského klidu nad toto neutěšené zákoutí, kdesi ve francouzském bahně. Naslouchali tu Božímu slovu všichni společně. Brit, Němec, vojín, poručík, kapitán, lapiduch - člověk. Člověk a Bůh. Každý sám ve svém nitru, a přeci společně. Jeden s druhým, a přeci s Bohem. Stvoření a stvořitel

v dokonalé nadpozemské harmonii. Kapka věčnosti v bezbřehém moři smrti. Oáza ráje v nekonečné vyprahlé poušti beznaděje. Slova Lukášova byla jejich duším nebeskou manou, jejich srdcím nektarem a ambrózií.

Kapitán Phelps se neslyšně přiblížil k tomuto nejpodivnějšímu shromáždění kajícníků.

Jeden z vojáků naň pohlédl a užuž se chtěl na pozdrav napřímit, ale kapitán mu v tom nenápadným, ale důrazným pohybem ruky zabránil. Poklekl k ostatním a tiše poslouchal slova kaplanova. „Sláva Bohu na výsostech. A na zemi pokoj lidem dobré vůle..."

Když kaplan dočetl, odcházel Phelps ve zcela jiném rozpoložení, než když šplhal po žebříku ze zákopů. Ze vzpoury líných nevěrných branců byl jako mávnutím kouzelné hůlky akt nejčistší Boží prozřetelnosti. Cesty Páně opravdu jsou nevyzpytatelné, řekl si a šibalsky se ušklíbl směrem k nebesům.

George se celou dobu skvěle bavil. Jeden z Britů, co se k nim přimotal, přišel s lahví whisky, jeden Němec přinesl pár klobás. V jeden moment se Georgi s Kurtem podařilo dostat k sobě jednoho Němce, jenž uměl jakžtakž anglicky a jenž se jim za příslib krabičky cigaret uvolil překládat. George se tak o Kurtovi dozvěděl, že pochází z Kolína nad Rýnem, doma má ženu, dvě děti a dva psy a že nejvíce se těší na to až bude moci zase obejmout svou rodinu a své psy zase prohnat na nějakém honu. George mu na oplátku vypověděl vše o své matce, bratru a milované Martě. Ukázal mu její dopis, jenž nosil stále v náprsní kapse nejblíže srdci, stejně jako kapesní hodinky s jejím portrétem.

K večeru veselí začalo postupně utichat a všichni se svorně rozešli do svých zákopů.

George s Kurtem se loučili jako přátelé. Později v zákopech si nikdo nepřipouštěl, co přinese další den. Ještě chvíli se hrály karty, hrálo, zpívalo ale ve válce je večerka neúprosná. Úderem desáté byli již všichni ve svých kavalcích. Chvíli si ještě povídali. George byl pln energie a radosti, když však okolo půl dvanácté mu to došlo. Zítra tam zase půjde. Tam do těch zákopů, jež dnes nechal minulosti a bude muset zabíjet. Zabíjet ty, s nimiž dnes hrál kopanou, pil whisky a zpíval koledy.

Rozhodl se, že tu myšlenku zapudí. To se mu, sám nevěděl jak, povedlo.

Kapitán toho času klečel u své postele s tvářemi skropenými slzami a pláčem zarudlýma očima protínal strop své kobky. U nohou mu ležel telegram: „Okamžitě obnovte bojové akce STOP ráno přikazuji útok STOP maršál Norton.“ Byla to nejkrutější hříčka přírody. Ten, jenž dnes pro kříž nenechal meč tít, jej má teď znovu pozvednout. A co víc, proti spoluvěrcům. Dnes s nimi o věčnosti rozjímal a zítra je na ni má poslat? To přeci nejde. Vždyť s těmi nešťastníky právě oslavil Vánoce.

Ale je ksakru pořád voják. A voják dělá, co mu přikážou a tečka. A vůbec. Když nezaútočí on, tak Němec rozhodně otálet nebude. Byl přeci v Prusku na studiích. Ví, jak to tam vypadá.

Beztak to celé byla jen habaďúra, hloupá fraška k přelstění nepřítele. To ale Prus neví, kdo proti němu stojí. On, Roger T. Phelps se rozhodně nedá obalamutit nějakým prachsprostým skopčákem.

Zítra do nich našijeme, co se do nich vejde. Boží prozřetelnost? Pche! Obyčejné divadýlko to bylo a on, jakkoli zatěžko mu to bylo přiznat, se doň nechal vtáhnout. Ale tomu je konec. Zítra těm červům zatopí, na to vem’ jed.

Vyhrav tuto válku se svým svědomím, položil se kapitán Phelps na lůžko a vcelku poklidně usnul. V noci se sice párkrát vzbudil, ale vždy buď rovnou znovu usnul, nebo se procesem analogickým tomu večernímu ubezpečil, že jeho jednání je správné a vydal se promptně zpět do říše snů.

Dalšího rána dal kapitán všechny vzbudit o půl hodiny dříve, než bývalo zvykem. Nechal celou brigádu sehnat do jedné místnosti a velitelským hlasem řekl: „To, čeho jsme včera byli svědky, byl génius vojenství par excellence. Němec se nás snaží zmást, dát nám falešný pocit klidu! Jen aby mohl dnes opět zaútočit, a to bez odporu! To nedopustím! Samozřejmě, že nikoho z vás neviním za to, co jste včera dělali. Sám jsem se jejich léčkou nechal zmást. Teď je za tím ale již tlustá čára. Dělostřelci k dělům a začněte neprodleně připravovat půdu pro výpad. Ten proběhne v 7:00. A varuju vás. Kdo neuposlechne, bude souzen jako dezertér. Dnes již nedělám výjimky! Rozchod.“ Kapitán domluvil a odešel.

Jak mistrné dílo je člověk. Jak mocný je jeho rozum, jak silná jeho vůle. Jak nekonečně ohebné svědomí jeho. Kujnější než měď, pružnější než pryž. Kladivem rozumu a kleštěmi vůle lze jej za správných podmínek vytepat a zohýbat do tvaru nejvhodnějšího pro

danou situaci. Nebesa, jež by správný tvar za jiných okolností udávala, jsou teď zahalena mlhou, prachem a dýmem bitvy.

Kdož donedávna pro jednoho člověka mrzkým psem nehodným života byl, stal se v rozplynutí dýmu zbraní bratrem. Leč dej onomu člověku ani ne den a z bratra zas je pes. Ti, kdož se ještě včera bujaře spolu veselili, nabíjí teď kanóny k záhubě jeden druhého. Kde včera o sebe zvonily lahve, budou teď zase řinčet bodáky. Jak mistrné dílo je člověk.

George byl z toho všeho všecek rozmrzelý. Proč má zabíjet ty, s nimiž mu včera bylo tak dobře? Málo platné, rozkaz je rozkaz. Přes to nejede vlak. Včerejšek byl sice krásný, ale zastřelit se kvůli němu nenechá. Jen z hloubi srdce doufal, aby nestanul v boji tváří v tvář Kurtovi. Včera si dokonce vyměnili i adresy. Že prý se se po válce u jednoho z nich sejdou a dají si v klidu pivo.

Jak tak George přemýšlel, rozezněl se mu nad hlavou opět povědomý hřmot artilerie a spolu se svým okolím se i on začínal nevědomky vzdalovat tomu neopakovatelnému okamžiku, jímž byl včerejší den. Barvy začínaly opět šednout. Když vyšel ven, sníh už nebyl krásnou kulisou ale překážkou a z luk za vesnicí byla opět ardenská špína a bláto. Zas to byl den jako každý jiný.

Zas čekal se svou puškou na svém obvyklém místě na další z desítek zbytečných výpadů, mysl opět dočista prázdnou. Jen čekal na rozkazy. Bylo 6:55.

7:00 - „ÚTOK!“ zavelel kapitán. Vojáci se rozběhli po zákopech jako jeden muž, jeden za druhým, každý ke svému žebříčku a ven, ven ze zákopů vstříc pustině, která včera byla dějištěm jejich radovánek, dnes již však opět jejich hrobem. Přeběhli své včerejší fotbalové hřiště. Najednou se mezi ně začaly snášet dělostřelecké granáty. Všude kolem George se za strašlivého lomozu zdvíhaly drny země, míšené se sněhem. Jeden o něco blíže dopadnuvší granát Georgovi zdvihnutým marastem ohodil obličej a dočasně mu sebral část sluchu.

Najednou však bombardování ustalo. Věděl, co to znamená - protiútok. Po nejnepatrnější chvíli ticha se z dýmu vynořila vlna šedých uniforem. Georgova duše se plně vydala na milost svým zvířecím instinktům. Vystřelil jednou. Nic. Vystřelil podruhé. Jeden článek nekonečného blížícího se řetězu smrti se skácel k zemi. Náhle však ucítil ostrou bolest ve stehně. Rozhlédl se kolem sebe

a bez hlubšího uvažování se svalil do kráteru hned vedle sebe. Po zhruba tři vteřiny tam jen seděl a zhluboka dýchal. Vtom se nad ním vynořil jeden z Němců. George měl v žilách více adrenalinu než krve. Ze všech sil se vymrštil a bodl Němce bajonetem do hrudi a vystřelil.

Němec se svalil mrtev a George pod jeho tíhou s ním. S námahou ho ze sebe odvalil. Když mu uviděl do tváře, jako by se mu na okamžik zastavilo srdce.

Byl to Kurt.

David Seltenreich

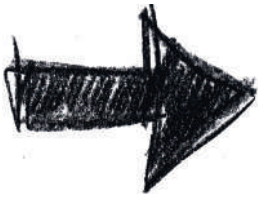

Souboj

Zítra ráno za rozbřesku. Pistolemi na deset kroků. Březový háj pod Juliánským mostkem. Ona tam bude též.

Sir Thomas, líný třicátník unavený životem i vydatnou porcí Sachrova dortu, již po obědě zkonzumoval, odložil nedbale naškrábaný vzkaz na desku mohutného dubového stolu a opřel se do koženého křesla. Před ním se za francouzským oknem rýsoval pohled do zahrady anglického typu, která se rozkládala kolem jeho viktoriánského sídla a na niž pomalu klesala večerní mlha. Psal se březen roku 1910 a zítřejší den, pokud výzvu k souboji přijme, mohl být jeho posledním. Ušklíbl se při té představě, neboť jemu se vůbec umírat nechtělo. Teď však záleželo nad tím, jak kýženého cíle, neboli přežití, dosáhnout.

Na louku za oknem vyšlo několik bažantů, kteří v podvečerním šeru hledali potravu. Sir Thomas sundal ze zdi pušku a prošel svižným krokem skrze okno na terasu. Bylo chladno a stmívalo se vskutku rychle. Nemeškal proto ani chvíli. Vypálil do houstnoucí tmy několik ran. Bažanti se rozutekli, všichni živí a zdraví, a krajem se začal rozléhat křik. To nejspíš postřelil zahradníka, který však byl od bažantů vzdálen nejméně sto metrů směrem doprava, což nebylo příliš dobrou devizou jeho střeleckého umu. Raději se zase rychle navrátil do pracovny, zavřel za sebou okno a pušku pověsil na zeď, kam patřila. Viděl, že tudy cesta nevede.

Jeho šance při souboji samém byly totiž tak nízké, až by se dalo říci, že byly mizivé. Přemýšlel proto, jak z té prekérní situace ven. Jistě, jednoduše nepřijít bylo prosté řešení, leč zbavovalo ho všech šancí získat srdce milované slečny Louisy, jejíž fotografie zdobila jeho stůl. Pohlédl na ni. Byla nádherná. Měla plavé vlasy a krásné hluboké hnědé oči. Vysedlé lícní kosti a nádherně vykrojené rty. Pyšnila se též nádherným vosím pasem, o němž se proslýchalo, že si kvůli němu nechala odoperovat polovinu žeber a jistě k němu také cítila jisté sympatie. Prý to byla nejhezčí žena v Británii. A tím, že by zítra nedorazil, by si sice možná zajistil přežití fyzické, avšak k ní by se už nikdy nemohl ani přiblížit. A to by bylo snad ještě horší než zemřít. Aspoň tak se mu to v danou chvíli zdálo.

Stálo před ním tedy těžké rozhodování: má jít zítra do souboje, který pro něj bude nejspíše cestou na jistou smrt, protože jeho protivník, sir Richard, byl ve střelbě nadmíru zběhlý, nebo má výzvu odmítnout a stát se tak vyvrhelem všeho lidstva, o něhož si slečna Louisa již nebude chtít opřít ani kolo? Nebo se má jít teď raději navečeřet, protože se blížil čas večerního jídla a později ho stejně bude nejspíš obtěžovat policejní konstábl s vyplněním zahradníkova úmrtního listu? Neomylně se rozhodl pro večeři, s tím, že otázku ranního souboje domyslí později.

Jenže večeře uběhla až hrozivě rychle a konstábl nepřicházel. Na sira Thomase usazeného v intimním přítmí lampičky proto znovu doléhaly ty nejhorší představy o vývoji následujícího dne.

„Tedy pokud," shrnul si celou situaci polohlasně v uzavřené pracovně, „tedy pokud zítra nedorazím na souboj, je po mě v očích slečny Louisy veta. Pokud však na souboj dorazím, jediným, kdo ze mě nakonec bude mít radost, se stanou páni patologové z toho nového ústavu halifaxského vikomta. A nyní - co je lepší?

Žít má své nezpochybnitelné výhody, už jen to, že je přitom člověk na živu, je takřka k nezaplacení. Ale žít bez slečny Louisy? Dalo by se to vůbec nazvat životem? To by bylo jen prázdné přežívání, plácání se od ničeho k ničemu. Marnost by prostoupila celou mou existencí, a co by se mnou bylo pak? Samým žalem a studem bych se dost možná brzy rozložil! Což není lepší hrdinsky skonat? Padnout naznak do ranní rosy v březovém hájku tam dole pod Juliánským mostkem, s hladkým průstřelem lebky? Kdybych si vzal ten bílý kabát, mohlo by to vypadat moc hezky a slečně Louise by se to jistě moc líbilo. Není to krásné, obětovat svůj malicherný život na oltář něčeho vyššího a vznešenějšího? Zemřít tak nádherným způsobem?"

Briskně si na tuto otázku odpověděl:

„Ne, jsem zbabělec a chci žít."

Pak dále přemýšlel, vycházeje již ve svých úvahách z této premisy.

„Ztratit slečnu Louisu je jistě hrozná představa, ale stane se toho nakonec tolik? Jistě, je to nejkrásnější stvoření, které Bůh kdy vynašel, a když kráčí, je to jako když se vznáší královna víl, ale přesto se nemohu zbavit dojmu, že trošku kulhá na pravou nohu. Ano, tím to bude. Těsně pod levým okem má velikou fialovou skvrnu - asi takovou," vzal fotografii do ruky a počal ji dle své invence vylepšovat.

„Vlasy jí postupně vypadávají, plešatí, často se odtrhne celý chomáček vlasů, který jí upadne, zatímco kulhá ulicí, a děti ze sousedství si s ním pak hrají. Její ústa jsou křivá a zuby v nich žluté a zkažené."

I vzal si žlutou barvičku a způsobem velmi kreativním vylepšil zářivý úsměv slečny Louisy.

„Z nosu jí neustále teče, chybí jí základy vychování, hrbí se a kouše si nehty. Neumí zacházet s líčidly a linka jí občas ujede takovým způsobem, že spojí obě dvě oči a ještě pravé ucho. To ucho jí ostatně chybí. Jedno oko má červené a to druhé má bílé. Od smrti královny Viktorie je pak též nositelkou nejmohutnějšího kníru na celých ostrovech! A vůbec - je celá navýsost odpudivá a zapáchá."

S úsměvem se podíval na své dílko. Ano, to je ono, teď teprve správně postihl její tvář.

„Pro jedno kvítí přeci slunce nesvítí! Tolik jich na světě je, které mají obě uši a znají vynálezu voňavky! Přeci se najde jistě taková, která by si mne vzala, aniž bych se předtím musel válet v kaluži vlastní krve v lesíku pod Juliánským mostem. Slečna Louisa je jen ošklivým přeludem, který pobloudil mé smysly, ale bylo to poblouznění jen chvilkové, nyní jsem z něho již zcela jistě vyléčen! Zítra nikam nepůjdu a spát se bude do devíti!"

S těmito slovy již zamykal pracovnu a následně se odebral do své ložnice. První polovina noci proběhla veskrze v pořádku, avšak asi ve dvě jej probudil konstábl Jenkins, který se o čemsi hlasitě dohadoval se služkou u dveří do domu. Nejprve to chtěl zaspat, ale když to celé trvalo příliš dlouho, vstal a šel se sám podívat, co se děje. V pyžama a noční čapce musel vypadat skutečně směšně, ale to jej netrápilo.

„Omluvte mne, že vyrušuji v tuto večerní hodinu, sire..." omlouval se Jenkins.

Sir Thomas, ještě celý rozespalý, jej uvedl do pracovny.

„Ale jistě, to vůbec nevadí! Co vás k nám přivádí? Posaďte se! Dáte si něco? Brandy?"

„Ano, prosím," kvitoval tuto nabídku konstábl s potěšením a usadil se do nabízeného křesla.

Sir Thomas došel ke knihovně a odkudsi vyčaroval skleněnou nádobu s brandy a dvěma skleničkami. Když nalil sobě i svému hostu, usadil se naproti konstáblovi do křesla.

„Tedy...“ začal konstábl poté, co se řádně napil, „jistě rozumíte, že je mi navýsost trapné obtěžovat vás s takovými podružnostmi,“ zrudl, „ale - víte, nevím, jak to formulovat - váš zahradník byl dnes večer zastřelen. Byl to hladký průstřel lebky, těsně pod pravým uchem, zemřel okamžitě.“

Vida, hladký průstřel lebky, pomyslel si sir Thomas potěšeně, netrefil jsem se přeci tak špatně.

„Ale to mě mrzí!“ vykřikl soustrastně. „Jak se to stalo?“

„Vy o tom... nevíte?“ udivil se konstábl.

„Ne, nevím. Říkám vždy čeládce, ať mě neotravuje s takovými detaily.“

„Ach tak.“

Ještě chvíli spolu konverzovali ve víceméně přátelském duchu a sir Thomas podepsal konstáblovi několik listin. Následně jej vyprovodil a přibližně ve tři čtvrtě na tři se vrátil na lože. Tentokrát se mu ovšem již znovu usnout nepodařilo.

Převaloval se celý nesvůj a v hlavě mu neustále hučelo. Probleskovalo tam mnoho věcí, slečna Louisa ve své neskonalé kráse i ošklivosti, konstábl Jenkins, Juliánský mostek a březový hájek pod ním, zahradník, bažanti, ale hlavně jedno slovní spojení, které z hlavy vypudit nedokázal: HLADKÝ PRŮSTŘEL LEBKY.

Možná, že ve skutečnosti nebyl tak špatným střelcem, jak si myslel. Třeba by měl určité šance i proti sokovi střelecky zdatnému! A slečna Louisa se najednou z ohyzdné stařeny proměnila opět na to nejkrásnější stvoření pod sluncem a on cítil, že má smysl o ni bojovat, že to není předem prohraný boj. Čím déle tak nad tím přemítal, tím jasnější se mu to celé zdálo. Ráno do březového lesíka dorazí, je to otázka rodové cti, kterou si nemůže dovolit pošpinit, a nejen že dorazí, on odtamtud i odejde živ a zdráv, v tom krásném bílém kabátě, jenž však nebude potřísněn krví, bude sněhobílý a zářivý a bude přitom zavěšen do slečny Louisy, té nejkrásnější dívky, jakou svět kdy spatřil! V dálce již slyšel zvuk Mendelssohnova svatebního pochodu a viděl družičky u cesty z kostela a viděl taky pět dětí, které se slečnou Louisou bude mít, a zčistajasna mu přišlo, že svět vlastně není tak špatným místem k žití, a že stačí ráno chtít a celé tohle štěstí bude jen jeho! Dal si tedy čestné slovo, že ráno za rozbřesku bude na místě.

Mělo to však celé jeden háček, jak si vbrzku uvědomil: Má-li střílet rovně před sebe, musí pak stát nejméně sto metrů doleva od své-

ho protivníka. Protože jen tak bude moci jeho vyzyvatel následovat osud zahradníkův. Přemýšlel, zda je něco takového možné. Výzva jasně hovořila o deseti krocích, ovšem bude-li mít každý jeho krok deset metrů, může se dostat do vhodné výchozí pozice.

Rozčileně vstal a začal horečně popocházet místností. Dělal přitom co nejdelší kroky, takže spíše ložnicí poskakoval, než aby chodil. Přesto však po jisté chvíli shledal, že desetimetrový krok prostě neudělá, a to dokonce ani poté, co vyrval péra z lenošky po prastrýci Edwardovi a nalepil si je k podrážkám. Jediným prokazatelným výsledkem této činnosti byl průlet vitrínou s míšeňským porcelánem, dvě boule na hlavě a jedna na zadnici, což nebylo příliš uspokojující.

Upadl opět do stavu hluboké trudnomyslnosti a slečna Louisa se opět jevila každou minutou ošklivější a ošklivější. Věděl však, že slovo, které si dal, nemůže porušit, neboť by tím ztratil veškerou svou hrdost a čest, a že mu nezbývá nic jiného, než bojovat ze vzdálenosti pouhých 17 metrů, protože dál se zaboha v deseti krocích nebyl schopen dostat.

Mohly být asi čtyři hodiny ráno. Došel ke skříni a vytáhl z ní ten bílý kabát. Poté přivolal služebnou a popsal jí své úmysly. Vysvětlil jí, že se vrátí nejpozději do devíti, tedy hned po krátkém svatebním obřadu se slečnou Louisou, a kdyby tu náhodou tou dobou nebyl, má dojít bez prodlení do březového hájku pod Juliánský mostek, šetrně z něj kabát sundat, vyčistit jej od krve, prodat ho v bazaru, telegraficky informovat o této tragické události (míněna ztráta kabátu) jeho matku, jeho klub, jeho autoservis a jeho urologa, k němuž měl přijít ten den na kontrolu, najít jeho závěť, která bude buď ve psacím stole nebo pod postelí nebo v plechovce od špaget v kuchyni nebo zakopaná někde na desetihektarové zahradě, rozšířit po městě pár klepů o slečně Louise, v domě všechna světla zhasnout, pečlivě zamknout a pak může odjet za příbuznými do Norfolku, přičemž cestovní náklady jí proplatí ta a ta pojišťovna, u níž měl uzavřenou svou životní pojistku, a že při této příležitosti si má tuto pojistku nechat vyplatit stejně jako tutéž pojistku, kterou měl uzavřenou pro své morče, u něhož tak jak tak předpokládal, že brzy zajde žalem, anebo hlady. Služebná zmateně pokyvovala hlavou a snad se chtěla i na něco zeptat, možná ji zajímalo, jestli může případně střelit i jeho hodinky, ale už k tomu nedostala příležitost a roztržitým sirem Thomasem byla zahnána nazpět.

Tak to bych měl, své poslední záležitosti mám urovnány, kdyby se něco nevydařilo, pomyslel si sir Thomas, spokojen sám se sebou a se svými organizačními schopnostmi. Potom vyšel z ložnice a došel do pracovny pro svou pušku. Důkladně ji vyčistil a nabil. Poté si na sebe vzal onen bílý kabát, cylindr, festovní boty, které přežily i výstup na Himaláj, a o půl páté stál již nastoupen před domem a povolal si vůz se šoférem.

Když přejížděl přes Juliánský mostek, přehouplo se slunce zrovna nad obzor. Kola vozu lehce klouzala po vlhké dlažbě. Za mostkem následoval krátký sešup dolů a cesta se stáčela směrem doprava po proudu říčky. A tam také začínal březový hájek, kde se v ranní mlze míhalo několik lidských postav. Sir Thomas nakázal řidiči zastavit. Ujistil se, že v kabátu vypadá dostatečně reprezentativně a následně vystoupil. Bylo chladno. V hlavě mu podivně hučelo a neustále se v ní motala ta tři slova: HLADKÝ PRŮSTŘEL LEBKY

Jeho sok i se sekundantem se k němu přiblížili. O kus dál zůstala stát slečna Louisa, oblečená do nádherných světle modrých šatů, a siru Thomasovi bylo jasné, jak strašlivou chybu by udělal, kdyby sem nedorazil a nechal se uchlácholit svým výtvorem, jenž slečně Louise podoben vůbec nebyl, a naopak, nyní si byl ještě jistější, že tato planeta nenesla nikdy na sobě ženu krásnější, než jakou byla ona.

Sekundant otevřel drobný kufřík, v němž se skvěly dvě perletí vykládané pistole. Jeho protivník mlčky pokynul, aby si vybral. Až nyní to siru Thomasovi došlo: veškerá jeho strategie, veškeré jeho plány jsou směšné a nepoužitelné, vždyť přeci nebude moci střílet ze své pušky, ale z pistole, kterou mu zde nabízí - je ztracen! Chtělo se mu utéci, ale viděl v dáli v mlze mezi břízkami slečnu Louisu, jak se na něj snad i usmála, pokud si tedy zrovna nevytahovala kus jídla ze zubů, a to ho nabilo novým nadšením a odhodláním. Vzal si z kufříku pistoli, která k němu byla blíže, a sekundant poté druhou předal soupeři. Již nebylo nač čekat, souboj mohl začít. Postavili se k sobě tak, že se navzájem dotýkali zády, a sekundant začal odpočítávat.

„Jedna.“

Sir Thomas udělal první krok a jeho protivník také, tudíž se od sebe odlepili zády a počali pochodovat trávou.

„Dva.“

Sir Thomas si prohlížel krásné břízky vůkol a pohlédl také na nebe, které bylo blankytně modré.

„Tři."

Sir Thomas si drobet upravil šál, který mu padal, a podrbal se pistolí u nosu. Mezitím pokračoval v krocích tak, jak byly nařizovány.

„Čtyři."

Sir Thomas si vzpomněl na maminku a tatínka a své morče a musel se usmát. Pak si vzpomněl na slečnu Louisu, která stála tam někde za ním, a jeho obličej opět nabral bojovného vzezření.

„Pět."

Sir Thomas si uvědomil, že bude-li se pouze usmívat jako měsíček na hnoji, patrně zemře a po sňatku se slečnou Louisou bude veta. Začal tedy přemýšlet nad novou strategií.

„Šest."

Sir Thomas měl v hlavě jen jediné: HLADKÝ PRŮSTŘEL LEBKY.

„Sedm."

Sir Thomas si uvědomil, že žádnou novou strategii asi jen tak nevymyslí, a navrátil se k té původní.

„Osm."

Sir Thomas se mohutným králičím skokem pokusil dostat poněkud do strany ve snaze naplnit svou staronovou strategii.

„Devět."

Sir Thomas udělal další skok, tentokrát takřka klokaní, a naposledy pomyslel na slečnu Louisu a výzvu ze stavebního úřadu, na niž bude muset odpoledne odpovědět.

„Deset."

Sir Thomas i jeho sok se na sebe otočili. Práskly dva výstřely. Výkřik. Bezvládné tělo se sesulo k zemi. Sir Thomas si se zděšením uvědomil svou chybu. Namísto toho, aby ustupoval doleva, ustupoval na stranu druhou. Běžel, co mu síly stačily, až ke slečně Louise, ale bylo již pozdě. Ranní mlha zalévala březový hájek pod Juliánským mostkem, nebe bylo blankytné, potok šuměl a on dřepěl v trávě ještě mokré od jitřní rosy a na kolenou mu leželo tělo jeho mrtvé milenky, z něhož pomalu odkapávala krev. Byl to hladký průstřel lebky, těsně pod pravým uchem.

Pod tím uchem, které jí chybělo.

Próza 20 – 24 let

Martina Vítová

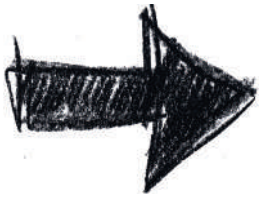

Rváč

Říkaj o mně, že jsem nenapravitelnej rváč. A možná maj pravdu. Zápasila jsem už jako malá - napřed se ségrama o pozornost rodičů, pak se spolužáky. Později jsem začala navštěvovat kluby, kde se vždycky našel někdo, kdo byl ochotnej se se mnou porvat. Ať už to byla holka, kterou ze mě chytl hysterák, nebo namachrovanej frajírek, co si chtěl nahnat ego - všechno fuk. Pokud z nich koukala pořádná bitka, neváhala jsem ani vteřinu.

Jinou lásku než polibky pěstí jsem neznala.

Široko daleko nebyla hospoda, ze který by mě aspoň jednou nevyhodili. „Ava Železná pěst“ a „Mlátička z českýho Bronxu,“ tak mi říkali. Pche. Cokoli je lepší, než bejt prostě Eva. Nikým nepovšimnutá, všemi ignorovaná Eva.

Jenže má to i svý pro a proti. Moje pověst mě začala předcházet. Abych našla bar, do kterýho by mě hned z fleku neodmítli pustit, nezbejvalo mi nic jinýho, než jezdit s Hanou. Hankou, tou čistou duší, kterou jsem kdysi zachránila před namyšlenou blbkou, která se do ní pustila. To jsou její slova, ne mý. Mně tenkrát šlo jenom o pěknou rvačku. Ne, že bych toho litovala. Hanička se mnou od tý doby chodila všude jako pejsek. A to i přesto, že se nikdy netajila tím, že jí zahulený místnosti nedělaj dobře na astma. Natož, aby přenesla přes srdíčko všechny moje eskapády.

Ten den to nebylo jiný. Novej podnik, nový tváře. „Buď opatrná,“ šeptla Hanička, než zalezla někam stranou se svým pitíčkem a nechala mě obhlídnout situaci. Brzy jsem našla, co jsem hledala.

Floutek, tak pětadvacet let, hučel na baru do holčiny, který to bylo očividně proti srsti. Vyprovokovat ho a vytáhnout do tmavý uličky za barák byla otázka pěti minut. Těšila jsem se na šarvátku jak už dlouho ne.

Ani mě nenapadlo, že by ten zmetek mohl mít u sebe nůž.

Prvních pár ran patřilo jemu. Dvě jsem schytala do tváře, třetí se mi podařilo vykrejt. Tím ztratil rovnováhu. Lepší příležitost jsem už dostat nemohla. S přesností sobě vlastní jsem mu zasadila pořádnou dělovku do žaludku. Zkroutil se jako paragraf a zdálo se, že tím

to pro něj skončilo. Chm. Na to, jaký dělal ramena, to bylo docela tintítko. Jenže jsem se radovala předčasně.

Než jsem se nadála, schytala jsem direkt na bradu. Zuby mi cvakly o sebe a já zavrávorala, čehož on využil a povalil mě na zem. Začal do mě mlátit hlava nehlava. Ze zoufalství jsem mu strčila palec do oka, aby mě pustil, jenže tím jsem ho jenom rozzuřila. V ruce se mu zaleskla čepel.

Jestli jsem měla strach? Snad. Myslím, že jsem ale v hloubi svý černý duše věděla, že to jednou muselo přijít. Pro takový, jako jsem já, to je jen otázka času.

To hovado by mě bejvalo zabilo. Jenže v tu chvíli se před hospodou mihnul stín. Hana, probleskl mi hlavou. V tu ránu jsem zpanikařila. Co tu děláš, padej pryč, než tě dostane taky, řvala bych z plnejch plic, kdyby mi ten parchant neklečel na hrudníku.

Hanička ale překvapila. Spustila takovej povyk, že se mizera lekl a zdrhal, až jsem se nestačila divit. Než mohl někdo uvědomělej přivolat kluky z pátý bé, zvedla mě a táhla pryč.

Jak mě tak vláčela ulicemi k autu, hlava mi klesla na její rameno. Vždycky se mi líbila její vůně. Nos mi sice zlomili tolikrát, že nerozeznám pach krve od banánů, ale vždycky jsem si představovala, že ty její dlouhý kaštanový vlasy voněj po hřebíčku a mátě. Trochu jako zubní pasta.

Euforie a adrenalin z toho, že jsem přežila, mě přiměly se culit na celý kolo. „Kam mě to vedeš?“

„Kam asi, na pohotovost,“ odsekla a já v tu ránu ztuhla.

„Počkej,“ namítla jsem a zapřela se patama o zem, aby se mnou nehnula. Byla výrazně menší než já, vlastně mě překvapovalo, že mě byla schopná tak dlouho nýst. „Dneska bude mít službu Masňák. To není doktor, ale řezník. K němu nejdu.“

„A co chceš, abych s tebou dělala? Potřebuješ ošetřit, a do nemocnice je to daleko...“ V ten moment jí svitlo. „Mohla bych tě ještě vzít k sobě na byt. Mám tam lékárničku, z toho nejhoršího tě dostanu a ráno pomašíruješ bez odmlouvání k doktorovi.“

Srdce mi v hrudi poskočilo. Co to k čertu? Hraje si na Matku Terezu, nebo co? Chtěla jsem se ohradit, jenže prudký lupnutí v žebrech mě přimělo držet hubu a krok. Tak asi příště.

Bez skrupulí mě narvala do svýho malýho roztomilýho Fiata a rychlejc, než by se v obci slušelo (naše svatá Hanka a nepovolená

rychlost? Zavolejte někdo reportéry, zázrak se stal), řídila k domovu. Přemejšlela jsem, jestli taky žije na ubytovně, ale nahlas jsem neřekla nic.

Brzy se ukázalo, že její bejvák byl všechno, jen ne zaplivaná cimra. Nebudu kecat, mezi všemi těmi koberečky a cingrlátky jsem vypadala jaksi nepatřičně. Jako díra po vyraženým zubu. Ještě nikdy jsem nebyla v tak luxusním apartmánu. Nad postelí, na kterou mě posadila, zatímco odběhla, jí visel takovej ten lapač snů z reklam na prášky na spaní. Hustý.

Zanedlouho se vrátila s kýblem vody, obvazama a nějakejma menšíma číčovinama. Klekla si ke mně a přitiskla mi na moji oteklou hubu studenej kapesník. Uhla jsem pohledem. Cejtila jsem se zvláštně z toho, jak se na mě dívala. Nebyla jsem na takový... něžnosti zvyklá. Ti gauneři na pohotovosti maj málokdy takhle jemný ruce.

„Měla bys s tím věčným rvaním konečně přestat. Jednou tě doopravdy někdo zabije."

V pokusu o nonšalantnost jsem pokrčila rameny a hned toho litovala, když mi jím projela prudká bolest. „O jednoho gaunera míň nebo víc. Komu na tom záleží?"

„Třeba mně. To tě nenapadlo?"

Zase ten divnej pocit v břiše. Nevěděla jsem, co si s ním počít. Nebylo to vzrušení z boje ani radost z vítězství. Tak co teda?

Hanka si povzdechla a vrátila se k obvazování mejch ran. Tím náš rozhovor skončil. Nebo jsem si to přinejmenším myslela.

„Proč to vůbec děláš?"

Zarytě jsem civěla do země. Ze všech možnejch otázek jsem se týhle bála ze všech nejvíc. „Tomu princezna jako ty nemůže rozumět."

„Myslíš? Tak to aspoň zkus."

Povzdechla jsem si. „Prostě... se díky tomu cejtim naživu. Podívej, já vím, že to je divný, ale když se peru, konečně si připadám, že jsem někomu tak blízko, jak jen můžu bejt."

„Ale to jde i bez toho, abyste ze sebe museli vymlátit duši."

Začínala mě štvát. Kdo si vůbec myslí, že je? Instinktivně jsem rozpřáhla ruce, i když to bolelo, a utrhla se na ni: „Hele, pokud máš problém, můžem si to vyříkat!"

Blbina, já vím. Vždycky jsem používala víc pěsti než mozek.

O co jsem se to vůbec snažila? Stejně bych jí nikdy nedokázala ublížit. Jí ne. Chtěla jsem ji spíš od sebe odehnat, ukázat jí, co jsem doopravdy zač, aby se klidila, než to začne bejt ošklivý. A na většinu lidí by to fungovalo. Jenže kdepak Hanka. Sjela mě klidným pohledem a pak prohlásila: „Snažíš se mě vyprovokovat. To ti nevyjde."

A pak se místo rány, kterou jsem očekávala, sehnula k jedný mý napřažený ruce a vtiskla mi polibek na krvácející klouby. Mozek se mi v tu ránu proměnil v kaši. Nikdy jsem nic podobnýho nezažila. Nikomu jsem za to nestála. Ale jí...

Do očí se mi proti mý vůli natlačily slzy. Než jsem si mohla zakrýt pusu dlaní, vydral se mi z ní patetickej vzlyk. Co se to se mnou sakra stalo? Doufala jsem, že to neuslyší, ale to by musela bejt hluchá.

Zvedla ke mně oči. Nebyla v nich ani lítost, ani soucit, dvě věci, který jsem na ní bytostně nesnášela. Viděla jsem v nich něco, co jsem dokázala pojmenovat jenom jako lásku. Ona ji vždycky schovávala v těch velkejch kukadlech, na rozdíl ode mě.

Nepřemejšlela jsem. V jednu chvíli klečela přede mnou, v tu další jsem se jí vrhla do náruče, až jsem ji povalila na zem. Zabořila jsem nos do ohbí jejího krku a začala bulet jako malá holka. Pevně mě k sobě tiskla a do ucha mi šeptala věci, kterejm jsem nebyla s to uvěřit. Jak jsem krásná, že si nezasloužím takový zacházení.

„Nepouštěj mě," zakňourala jsem na oplátku.

Ucejtila jsem její úsměv ve svejch nakrátko oškubanejch vlasech, než mě k sobě přivinula blíž. Poprvý v životě jsem našla mír, a bylo to v jejím objetí.

Tomáš Burian

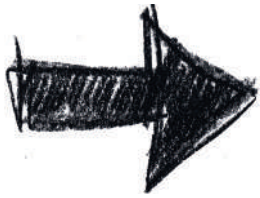

Ještěrky

Pozoroval jsem závod čtyřnohých plazů na popraskané zdi. Podivná stvoření tyhle ještěrky. Vypadají jako draci, ale nelétají ani neplivou oheň. Jejich jediná nadpřirozená schopnost se skrývá v jejich ocásku. Zajímalo by mě, jestli to ještěrky vědí, že když se jim zlomí ocásek, naroste jim nový. A pokud to ještěrky vědí, dávají si na první ocásek pozor? Nebo žijí divoký ještěrčí život s tím, že pokud se něco posere, tak se to prostě vyřeší, protože jim Bůh nadělil ještě jeden ocásek? A nemají potom úzkostný strach, když jim ten druhý ocásek naroste? Protože třetí už nedostanou, dva ocasy, konec šmitec. Anebo si ještěrky myslí, že mají nekonečno ocásků po kapsách, a žijí si tak dál bezstarostný život, dokud nezjistí, že ta druhá šance byla poslední a pak jak váleční mrzáci žijí bez páté končetiny? Podivná stvoření.

Z vyhřátého betonu mě zvedl dětský křik. Vystřelil jsem do vzduchu s domněním, že jde někomu o život. Avšak při bližším prozkoumání jsem došel k objevu. Dítě bylo v bezpečí. Jen s brekem sledovalo červený míč, jak se kutálí z kopce dolů. Pod kopcem míč narazil do starého stromu a zastavil se. Dítě se utišilo. Párkrát si s plným nosem povzdychlo a levačkou si otřelo slzy. Človíček v brzkém vývojovém stádiu pak sebral odvahu a rozběhl se pro kulatého kamaráda. Dával si pozor, aby neskončil jako míč a soustředěně pozoroval cestu pod svýma nohama. Zelenkavá cesta z kopce dolů byla plná drnů a vyboulenin a taky krtinců a myších děr. Nástrah bylo mnoho.

Chlapeček však nelehký úkol zvládl perfektně. Bez modřin, bez zelených kolen a celý šťastný stál pod starým stromem, a jako starý dělník otíral si pot. Když si po cestě trochu odpočinul, pozdravil míček a vzal jej do rukou. Chvilku nafouklou hračku hladil a leštil, aby z ní vyždímal veškerou lesklost. Čekala ho však ještě nebezpečnější cesta než ta, kterou absolvoval pro míč. Čekala ho cesta do kopce. A tentokrát s plnýma rukama.

Zezdola se kopec tvářil spíše jako hora. Zelená obří hora plná překážek. Avšak dětské ruce pevně držely míč. I nohy odvážně

stoupaly vzhůru. Myslel jsem, že zatleskám, že podpořím to dítko, aby neztrácelo sil. A očividně jsem to měl udělat, neboť dítě tolik sil nemělo. Pozastavilo se, položilo si míč před sebe tak, aby se neskutálel, a odpočívalo. A když se vydalo dál, stejně si po chvilce zase muselo udělat přestávku. Raději jsem už netleskal, abych ho nerozrušil. Ale v duchu jsem mu držel palce a v tichu bouřlivě fandil. Možná to bylo mou utajenou podporou, možná ne, ale klučík se již blížil k vrcholku. Ještě pár kroků a jsi tam, křičel můj vnitřní hlas. Chlapeček byl ale na pokraji svých sil. Položil míč, poklekl na čtyři a tlačil červenou kouli před sebou. Věřil jsem mu, věřil jsem, že to dokáže, nic jsem však neříkal. Zbývalo mu jen pár krůčku, potom zakřičím, zakřičím, až bude nahoře a společně oslavíme jeho vítězství nad hroudou hlíny a trávy a kamení.

Jeho blížící se vítězství ale zhatil drn trávy. Ruka mu podjela, kolena se podlomila, míč se skutálel. Jak moc hlas v mé hlavě plakal a trápil se, jak moc jsem prožíval dětskou prohru. Sám jsem jich pár zažil. Dítko se zvedlo, oklepalo si hlínu z dlaní a pobrečelo si nad zelenými koleny. Čekal jsem, jestli se znovu rozběhne dolů pro míč, nebo boj vzdá. Po pár vzlycích sjel kopec po zadku. Zřejmě se netrápil tím, že bude mít celé kraťasy od trávy, když už měl ušpiněná kolena a ruce. Dole probodl míč pohledem. Neslyšel jsem, co říká, ale s ukazovákem ve vzduchu tomu míči cosi vyčítal. Fantazie mi v uších přehrávala možné chlapečkovy výtky vůči míči.

„Povídám ti, že už nespadneš."

„Zlobivej míček, zlobivej."

„Jestli znova spadneš, půjdeš na hanbu."

„Tak pojď. Jestli nepůjdeš, někdo si tě odnese. Podívej, támhle stojí pán, ten si tě klidně odnese."

Dítě dalo ruce v bok, zakroutilo hlavou a popadlo kulatého zlobila. Mlčky ho trestalo pohledem. Chlapeček najednou přestal vnímat kopec a překážky, byl plný vzteku na míč. Dělal dlouhé kroky, nepozoroval terén pod nohama a vztekal se a vztekal. Ani vztek mu však nepomohl dojít tak daleko, aby se neunavil. V půli kopce se zastavil a zase padl na čtyři. Než míč roztlačil do kopce, pořádně mu vysvětlil, že jestli tentokrát spadne, bude bit. Při tlačení funěl jako býk při koridě, jen místo mulety měl balon. Ale bojoval statečně. Tentokrát to vyjde, věřil jsem mu. Věřil jsem mu ještě víc než předtím. Ani myší díra, ve které se mu sekla noha, ho nezastavila. Dokonce překonal

drn, jenž mu byl při prvním pokusu osudným. A stačilo se už jen postavit a položit míč na vrcholek, už jen pár centimetrů a bude v cíli. Pěsti jsem měl sevřené a hlasivky připravené, aby byly křikem rozkmitány. A chlapeček se zvedá, míč popojíždí dolů, ale chlapeček ho chytá, blížíme se k brance, pouze hra osudu zapříčiní, že toto nebude gól, dámy a pánové, toto je jistá šance na výhru a...

Míč padá. Bohužel, zbývaly jen milimetry, ale přirozená vlastnost míče zapříčiněná jeho tvarem, tedy, že se kutálí, způsobila pád. Pád míče - pád chlapce. Chlapeček zařval. Nikoliv smutkem, nýbrž čistočistým vztekem. Teď už pozor na cestu nedával vůbec. Běžel z kopce, zakopával o krtince, chvilku se spíš kutálel, chvilku letěl. Úrazy neřešil, bolest nevnímal, poháněla ho frustrace. Chtěl jen dokončit svůj úkol. Chtěl jen vyvalit ten zatracený míč do kopce.

Pozoroval jsem ho dlouho. Pokaždé, když se přiblížil vrcholku, míč se vydal ke starému stromu. Naději jsem neztrácel. Ani on ne. Zkoušel to dál a dál. Kolena měl rozškrábaná na krev, vlásky chudák rozcuchané a hlava jeho vypadala jako ten míč. Celé mi to něco připomínalo. Kde už jsem to jenom viděl?

Začal jsem se rozhodovat, jestli chlapečkovi pomůžu. Ne, že bych mu nevěřil, ale jeho trápení mě trápilo dost možná víc než jeho samotného. Jemu jsem věřil, sobě však vůbec, nemohl jsem se na to dívat dál. Musel jsem si pomoct. Vykročil jsem vpřed. Chtěl jsem na něj zavolat, jenže chlapeček si vyřešil svůj problém sám. Po několikátém pokusu vzal míč do rukou a místo toho, aby tlačil míč do kopce, vydal se cestou vedle starého stromu, jež vedl do města. Chlapeček odešel a já jsem se pohledem vrátil k popraskané zdi. Ještěrky zmizely. Závody skončily.

Co teď, pomyslel jsem si. Než jsem něco vymyslel, už jsem kráčel na kopec, kde si hrálo dítě. Na kopci jsem se položil do trávy a sledoval bílé lodě plující po nebi. Lodě měly různé tvary. Některé dokonce ani nevypadaly jako lodě, ale spíše jako sloni, draci, motýli nebo kaňky inkoustu. Ovšem bílý inkoust jsem ještě nikdy neviděl. Existuje vůbec? To by pak musel taky existovat černý papír, aby byl bílý inkoust vidět. Nebo by stačil modrý papír? Ostatně na modrém pozadí byly bílé kaňky a draci a sloni a motýli a lodě vidět. Možná, že i na žlutém papíře by bílý inkoust vynikal. A taky by záleželo na odstínech. Z příliš světle modrého papíru by se bílé písmo četlo těžce. A i na světle žlutém papíru by nemusel být inkoust pořád-

ně vidět. Existuje příliš světle černá? Není to potom šedá? Nevím. Ale jsem si jistý, že vždy potřebujeme papír odlišné barvy, abychom inkoust viděli a mohli ho správně pochopit.

Raději jsem zavřel oči a snažil se z hlavy vypudit myšlenky o inkoustu. Viděl jsem černo, tmu. Když jsem byl dítě, nepochopil jsem, proč když zavřu oči, tak stále vidím. Vidím tmu. Snažil jsem se nevidět vůbec nic, ani černo ani tmu. A jednou jsem se snažil tak intenzivně, až se mi to povedlo. Černá se najednou proměnila na zářivě bílou, spatřil jsem jakýsi stín neznámé postavy a pak jsem viděl nic. Nebyl jsem. Na vteřinu jsem zmizel ze světa, možná i zemřel, protože jsem nic neviděl, nic necítil, nebyl jsem. Nebo jsem byl, ale určitě ne tady, ne v lidském světě, možná někde nahoře nebo dole, ale určitě ne zde.

Dneska ale už vím, že oči vlastně nezavíráme, že zavíráme víčka, krytky na oči. A naše kukadla si odpočinou od zářivého a pestrobarevného pozemského světa. A když má člověk zavřené oči, tak jeho pozornost nezíská ani srnka, co stojí opodál, ani padající hvězda, ani létající ryba. Člověka, který má zavřené oči, vzbudí až bzučení otravné mouchy. Zvedl jsem krytky. Ze smetanově bílých mraků se na nebi staly vláčné cákance. Vše ostatní zůstalo při starém.

Bzz. Bzz. Bzz. Plác.
Vedle.
Bzz. Bzz. Plác.
Zase vedle.
Bzz. Bzz. Bzzz. Ticho.
Uletěla.

Doufám, že pochopila, že není vítaným hostem na mém těle. Pro jistotu, abych se vyvaroval zpětnému náletu, jsem se zvedl a změnil svou lokaci. Snad mě moucha nevyčmuchá. Sestoupil jsem z kopce. Cestou jsem si dával pozor, abych nezakopl o drn nebo nešlápl do myší díry. Vydal jsem se pěšinkou, jež vedla do lesa.

Les je zajímavé místo. Les pozná i slepý člověk. Na první pohled se zdá, že les je definován stromy, pravdou však je, že les poznáte i bez stromů. Les vás přikryje dečkou ušitou z klidu a ticha, z látek, které se dnes tak těžko shánějí. I slepec, aniž by viděl stromy, pozná, že vstoupil do lesa. Les mění náladu. Les otevírá skrytá

zákoutí našich duší. Les na nás dýchá svěžím a čistým dechem. Les je zajímavé místo. Je ovšem otázkou, jestli za to nemůžou právě stromy.

Čím dál víc nacházím v lese, v symbolu čistoty, nepořádek. Tu se válí konzerva u mraveniště, tu se povaluje papírový kapesník mezi stromky, tu pluje po potoce plastová láhev. U pařezu starého smrku našel jsem sklíčko. Vzal jsem jej do ruky a přiložil si ho k oku jako lorňon. Střídavě jsem sklíčko oddaloval a zpátky přibližoval. Uvědomil jsem si, že sklíčko má dvě strany, podobně jako lidé. Jedna strana, na kterou se díváme, a druhá strana, skrz kterou se díváme za hranice sklíčka. Chvilku jsem se díval na obě strany. Druhá strana mi o sklíčku jistojistě řekla víc než ta první. A abych les alespoň trochu vyčistil, zabalil jsem sklíčko do látkového kapesníku a strčil si ho do kapsy.

Bylo mi skoro až líto, když jsem opouštěl zelenou svatyni a navracel jsem se do rušnějšího prostředí. Byl jsem sice na louce, ještě velký kus od města, ale změnu ve své duši jsem pocítil okamžitě. Rozběhl jsem se. Přivítal jsem pravidla, jaká panovala mimo les, a běžel jsem. Někdy mě tráva pohladila, jindy zase řízla. Obojí pro mě bylo spojením s přírodou, cítil jsem ji, cítil jsem, jak je příroda různorodá, jak dává i bere, a že si člověk nevybere, ani že to nezmění, prostě to musí vzít a běžet dál a smířený s faktem, že to tak prostě je, pokračovat, nebát se, anebo jenom trošku, ale běžet dál nebo aspoň jít, hlavně se nezastavit a nezůstat stát, člověk musí jít, i když sedí, leží, spí, musí stále někam směřovat, pořád, vždycky, neustále, protože když se člověk zastaví a nikam nesměřuje, je mu všechno jedno, a když je člověku vše jedno, přestává být člověkem a umírá, ale ne fyzicky, ale vnitřně, začne mu hnít duše jako spadlé jablko, které leží a nikam nesměřuje, je mu všechno jedno a hnije, a když hnije uvnitř moc dlouho, začne hnít i zvenku, chřadne, kazí se a nikdo o něj nemá zájem, nanejvýš do něj někdo kopne nebo ho rozšlápne nebo s ním mrskne o zem nebo do něj vlítnou vosy a jablko se pak rozpadne, vpije se do hlíny a spojí se s přírodou, a kdo ví, jestli mu dá příroda druhou šanci, zrodí se z něj něco úžasného, co někam směřuje, nebo se z něj stane další jablko, co nikam nesměřuje a promarní svou šanci zas a rodí se do té doby, dokud si neuvědomí, že musí někam směřovat a až potom mu příroda dovolí umřít úplně a už se nenarodit, a je to

vlastně nefér, protože konečně začne opravdu žít a začne někam směřovat, nebo je to celé jinak a prostě splyne s přírodou, příroda si vezme jeho duši a už mu nedovolí se znovu zrodit, prostě jenom jedna šance, tvoje chyba, že jsi nikam nesměřoval, že ses nesnažil, ale aspoň je to pro všechny stejně spravedlivý.

Zastavil jsem se. Stál jsem na prašné cestě. Pozoroval jsem řvoucí město. Betonová šeď baráků a panelových domů splývala s šedým nebem nad městem. Mohlo být nejkrásnější počasí, mohlo být všude modré nebe a zářit slunce, ale nad městem bylo vždycky nebe šedé. Bylo nemocné ze všech těch výparů a unavené z toho všeho kašlání industriálního popela. Ale i tak mělo město své kouzlo. Ve dne tu projížděla různá auta, panoval tu organizovaný chaos, babičky spěchaly nakoupit, aby měly co vařit, dědečkové pomáhali babičkám, nebo se procházeli ulicemi. Mladí zase spěchali do školy a do práce a všechno to připomínalo hodinový strojek. O víkendech to bylo jiné. Jezdilo méně aut, babičky už měly nakoupeno ze všedních dnů, dědečkové odpočívali doma a mladí si užívali volna každý po svém. A i budovy vnášely do města magii. Barevné řadovky kontrastovaly s šedými panelovými domy, křiklavé obchody lákaly zákazníky, historické budovy plivaly po kolemjdoucích nostalgii a geometricky přesná náměstí hostila místní i turisty. A když padla noc, město se ponořilo do neonových světel. Křičelo o něco tišeji a méně, a to, co bylo přes den nevinné a krásné, působilo v noci tajemně až děsivě. Měl jsem to místo celkem rád.

Procházel jsem se poloprázdnými ulicemi. Potkával jsem známé tváře a každou z nich jsem pozdravil. Nikdo mi ale pozdrav neopětoval. Sotva mě spatřili, už uhýbali pohledem. A to jsem potkal sousedku, pána, který mě kdysi doučoval matematiku, kluky, které jsem jednou vezl v kočárku, když ještě byli malí, kadeřnici, která měla vlasy až po paty, řezníka, co nám pro pejska nechával odřezky, stařičkého pošťáka, co mi občas obtiskl razítko na ruku, květinářku, které jsem chodil pro cigarety, pana hostinského s pleší a s tralalákem na ní, pana učitele biologie, který se vždy snažil odpovědět na mé všetečné dotazy a nikdy mi pořádně neobjasnil, jak se to má s ještěrkami, manžele, kteří vlastní cukrárnu a kteří mi po vysvědčení dali kremroli, sestru mého kamaráda, mojí první lásku ze školky, pana faráře, zedníky, dělníky, štamgasty z vinárny, paní ze železářství. Nikdo z nich mě nepozdravil. Jako by mě neznali. Jako by

se jen podívali na mou první stránku, vůbec se nepodívali za mé hranice a odsoudili mě k trapné situaci, kdy pozdravíte pouze vy a vás nikdo.

A možná mě jen nepoznali. Anebo byli tolik zabraní do svého směřování, že nevnímali okolí. Možná, že si jen já myslím, že mě přivedli do trapného momentu, možná jsem je já dostal do faux pas. Pamatují si mě vůbec? Hrál jsem v jejich životě vůbec nějakou roli? Nebo ta důležitost v životě byla jen jednostranná? Co když si všechno moc beru? Co když oni nevnímají svět tak, jak ho vnímám já? Co když mou osobnost vnímají jinak, než se vnímám já sám? Vnímají mou osobnost vůbec? Vnímá vůbec někdo, že tu jsem, že myslím, že mám pocity a že bych si chtěl s někým povídat a chtěl bych znát odpovědi na tolik otázek? Vnímá to někdo? A pokud ano, zajímá je to? Co když je na tom každý stejně? Co když si všichni chtějí povídat a znát odpovědi a myslí si, že je nikdo nevnímá? Pokud je to opravdu takhle, tak budeme navždy žít v žaludku sebe-požírajícího se hada. Nikdy se z toho kruhu nedostaneme. Nakonec nás to všechno sežere. Nakonec se žereme sami.

Abych byl upřímný, ani si nejsem jistý, jestli jsem je skutečně pozdravil. Možná jsem je jen chtěl pozdravit, ale neudělal jsem to, protože jsem se bál, že mě nepozdraví zpět. Možná mě naopak všichni pozdravili, ale já je ne. Možná jsem je ani nepotkal, jen vím, že tu ve městě bydleli, že je znám z dětství.

Cestu mi zatarasil malý pomníček. Doufal jsem, že se mu dnes vyhnu. Každý den v to doufám, jenže nějaká neznámá síla mě k němu stejně vždy přivede. A já ho nechci vidět. Nechci vidět ty svíčky s ohořelým knotem. Nechci vidět ty věnce a křížky ze všech možných materiálů. Nechci vidět staré tři fotografie za sklem. Nechci vidět ani ten zlatavý nápis Vzpomínáme. Proč to tam vůbec je? Napadlo někoho, že já na to vzpomínat nechci? Pokaždé, když si vzpomenu na to, že se to stalo, bolí mě srdce. Nebýt toho nápisu, zapomenu na to. Ale ne, museli to tam vyrýt, vytesat, napsat, abych já nezapomněl na to, že mám vzpomínat, abych náhodou nezapomněl, že se to stalo. Nejradši bych celý ten pomníček rozmlátil. Rozdupal bych všechny ty svíčky, rozřezal kříže, roztrhal fotky a celé to vyhodil do povětří. A hlavně bych smyl ten nápis. *Vzpomínáme.*

Zajímalo by mě, kolik lidí kromě mě na tu událost opravdu vzpomíná. Zajímalo by mě, kolik lidí si vzpomene, že tu tehdy nabouralo auto. Zajímalo by mě, kolik lidí si vzpomene, že tu zemřeli mí rodiče. A zajímalo by mě, kolik lidí si vůbec moje rodiče pamatuje. A mě by zajímalo, jak se to tenkrát stalo, jak se to auto dostalo na chodník, jak mohlo nabourat do baráku. Byl jsem v tom autě sice taky, ale jak se to stalo, nevím. Před nárazem jsem se totiž pekelně soustředil. Soustředil jsem se, abych neviděl nic. Abych neviděl ani černou, ani tmu, prostě nic. A tenkrát se mi to povedlo. Nejdřív se černá změnila na zářivě bílou, objevila se tajemná postava a já na chvilku viděl nic. Jako bych nebyl, jako bych neexistoval. A po chvilce jsem se vrátil

Pavla Kratochvílová

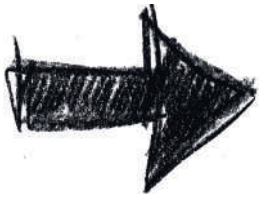

Neobyčejný rituál

Netřeba panikařit, milí smrtelníci. Existuji již velmi, velmi dlouho.

Od doby, co lidé existují, o mně kolují různé pomluvy. Některé jsou pravdivé, ale je to jen malé zrnko pravdy v moři nesmyslů. Vy, smrtelníci, se mě bojíte. Vaše nesmrtelné dušičky mě dennodenně prosí na kolenou, abych ukončil jejich věčné utrpení. Jenže takhle to nefunguje. Věčné se jmenuje z jednoho prostého důvodu. Věčnost je zajímavý termín. Pro mě je věčnost normální, ale pro vás ne. Všichni jste tak moc ovlivněni časem. Je to přinejmenším pozoruhodná podívaná. Nikdo nevíte, kdy přijde vaše poslední hodina a kdy se potkáme. Možná se někdy potkám právě s vámi. Skutečně záleží jen na vás a vašich rozhodnutích.

Existují ovšem lidé, kteří se se mnou chtějí potkat ještě dříve, než přijde jejich hodina. Ptají se mne na všemožné otázky. Snaží se vyšťourat pravdu, kterou jim můj stvořitel tak tvrdohlavě odpírá. K tomu jsem ovšem stvořen nebyl. Moje práce spočívá v něčem jiném. Tato práce mne ovšem nenaplňuje. Pokaždé, když mne někdo povolá na povrch, je život hned mnohem zajímavější.

Zdravím. Jmenuji se Lucifer a právě sledujete Disney Channel, nebo jak se to u vás říká. Nemám zrovna čas, protože mě právě někdo vyvolává.

Jakoby se mu nová síla vlila do nesmrtelných žil. Miloval ten opojný pocit. Moc, úcta, respekt a strach. Povětšinou, když se ho některá smrtelnická skupina pokusila vyvolat, dodalo mu to akorát moc, kterou tak nutně potřeboval, pokud by se rozhodl vyzvat boha na druhé kolo. Tentokrát žádní andělé, hezky jeden na jednoho, tak to měl rád. Ach ano, moc, opojná moc. Vychutnával si ji každým coulem svého těla, když se začal pomalu zhmotňovat na místě, kam ho nějaký smrtelník přivolával. Byl zvyklý na temné kobky, chrámy, sklepy a kůlny, tohle ovšem nevypadalo ani jako jedno z vyjmenovaných lokalit. Jeho smysly se vyostřily a zaměřily se na okolí a osobu, která stála před ním. Před mocným pánem pekel!

Vůně čerstvě upečených skořicových sušenek ho polechtala v nose. V místnosti bylo příjemné teplo. Nábytek byl pečlivě uspořádán. Obývací pokoj? Nedal na sobě znát zmatení, když upřel svoje nelidsky vypadající oči na vyvolávače. Před Satanem samotným stála drobná, velmi přátelsky vypadající babička v teplých papučích, prostém oblečení, s šedými vlasy staženými do drdolu.

„Co si žádáš od pána pekel?“ zeptal se jí a jeho hluboký hlas zarezonoval s tabulkami skla, kterými byl vyložený malý stoleček před pohodlně vypadající pohovkou. Babička se na něj zářivě usmála. Většina smrtelníku před ním strachy padala na kolena, žádala ho o slitování, rady, splněná přání, nebo věštby. Tahle malá bytost před ním necouvla ani o krok, když s naprostou lidskou upřímností pronesla:

„Nežádám si mnoho, Světlonoši. Vlastně nejde ani o žádost, jako spíše o nabídku.“

Na malý moment se odmlčela, jakoby snad čekala, že se bude hněvat: „Neměla jsem v úmyslu tě povolat. Tak nějak se to přihodilo omylem, když jsem studovala starou knihu alchymie, kterou jsem si pořídila z místního antikvariátu. Nicméně jsem ráda, že se tak stalo. Celkem bych ocenila společnost.“ Znovu zavládlo ticho, jakoby snad zvažovala, co má dále říct. Čím se může stařena jako ona obhájit před samotným pánem pekel za svůj přečin? Jeho zorničky se zúžily jako zorničky koček, když si ji přísně změřil pohledem.

„Nedáte si sušenku? Právě jsem je vytáhla z trouby,“ usmála se na něj nonšalantně a zamířila do kuchyně, kde nabízený artikl nepochybně skladovala. V jejím hlase nebyl slyšet žádný postranní motiv, či strach. Mluvila pravdu a ještě navíc byla velmi milá. Lucifer se trošku zaskočeně vydal do kuchyně. Jeho nelidský zjev jí očividně nijak neznepokojoval, což ho vedlo k myšlence, zdali se již někdy předtím nesetkali. Babička právě skládala poslední sušenku na porcelánový talíř s okrasným květinovaným zdobením. Voněly skutečně božsky...

„Prosím, nabídněte si,“ vyzvala ho. Ruce měla stále ještě ve velkých rukavicích, s jejichž pomocí vytáhla žhavý plech z trouby. Talíř se v jejích dlaních jevil menší, než skutečně byl. Komické. Lucifer naklonil hlavu pomalu na stranu v němé otázce a znovu si ji změřil pohledem.

„Snažíte se mne otrávit? Doufám, že si uvědomujete, že na mne žádné smrtelnické jedy nezabírají,“ namítnul a pozvedl jednu ze sušenek k ústům.

„Ale panáčku, co si to o mně myslíte? Já bych neublížila ani mouše. Tyhle sušenky měl hrozně rád můj syn. Byly jeho nejoblíbenější," prozradila, avšak něco v jejích očích pohaslo, když o něm mluvila, „jen jezte, vypadáte pohuble. Starají se o vás v pekle dobře? Klidně vám jich pár zabalím na cestu!" Král pekel jen užasle sledoval, jak žvatlá páté přes deváté. Okusil její sušenku. Křupavý zevnějšek a měkoučký nadýchaný vnitřek. Sladkost karamelu, nepochybně způsobeného karamelizací třtinového cukru, a příjemné teplo ze špetky skořice. Jestli někdy ochutnal něco pečeného s láskou, tak to bylo určitě toto. Na tváři mu i přes jeho překvapení zahrál úsměv. Nelidský úsměv, který v pekle donutil kdekterého smrtelníka k zoufalému křiku.

„Vy se usmíváte!" poznamenala babička nadšeně. Její kaštanové oči zaplály zvláštním vnitřním světlem, které u smrtelníků často neviděl. Vypadala tak klidně a laskavě, jakoby snad nebyl netvorem, nýbrž jedním z jejích dobrých přátel. „Máte krásný úsměv, ale vsadím se, že se moc často neusmíváte. Musí to pro vás být náročné. Určitě vás vaše práce musí vyčerpávat."

„Ani si nedovedete představit, jak moc," přiznal popravdě a zakousnul se do další sušenky. Vůbec mu nevadilo, že je pořád pekelně horká. V jeho velkých, pařáty zakončených rukách se jevila tak malinká.

„To mě upřímně mrzí i za vás, Světlonoši. Dostáváte alespoň dovolenou?" vyptávala se dál, ne proto, že by ji nějak jeho práce zajímala, ale proto že o něho měla starost. Lidská laskavost ho nepřestávala udivovat. Jenže občas v tom nebyla jen upřímná starost o cizí zdraví. Jeho oči se obezřetně zaleskly.

„Ne, dovolenou nedostávám," odpověděl s klidem. Bylo to již podruhé, co ho oslovila jeho původním jménem. O co jí šlo? Mělo tohle dotazování nějaký hlubší smysl?

„To je ale hrůza! Nechcete uvařit čaj nebo kávu? Vypadáte unaveně. Víte co, vezměte si ty sušenky do obývacího pokoje a já vám zatím připravím něco dobrého k pití," usmála se na něho a do rukou mu vložila talíř se sušenkami. Král pekel na malý moment zaváhal. Co když to byla léčka? „Na co čekáte, běžte," vyzvala ho jasně a on zkrátka nemohl odmítnout její nabídku. Skutečně byl vyčerpaný nekonečnou rutinou pekla a tohle byla příjemná změna. Nepamatoval si, že by ho někdy někdo vyvolal pouze kvůli tomu, aby

mu nabídl sušenky a něco dobrého k pití. Pochválila mu úsměv... Většina smrtelníků se jeho vzhledu štítila. Nevypadal jako jeden z nich a jeho úsměv se v ničem nepodobal jejich roztomilým úsměvům, které mohl zahlédnout v módních časopisech. Mlčky položil talíř se sušenkami na stolek a usadil se na pohovku. Byla skutečně tak pohodlná, jak vypadala. Spokojeně se natáhl pro další sušenku. Tohle byly pekelně dobré sušenky. Možná jedny z nejlepších, které kdy ochutnal. Po malé chvíli z kuchyně přišla ona kouzelná babička a před něj na stolek položila hrnek něčeho lahodně vonícího. Věnoval jí tázavý pohled. Postarší dáma se jen usmála:

„Je to kakao. Přišlo mi, že se dokonale hodí k těm sušenkám. Trochu si oslaďte život a pijte opatrně, je ještě horké."

„Děkuji," kývl na ní. Vážně jí právě poděkoval? Kdy naposledy někomu za něco děkoval? Sám se za sebe zastyděl. Kakao vonělo skutečně hezky. Vzal tedy hrnek a opatrně se napil. Hořkost madagaskarského kakaa ho okamžitě oslovila. V protiváze hořkosti konkurovala sladkost lžičky cukru a celá tato kompozice byla zastřešena příjemných pohlazením mléka.

Babička nečekala na jeho reakci a obratně se přitočila ke starému gramofonu a pustila jednu ze svých oblíbených desek. Místnost okamžitě oživila příjemná jazzová melodie. Medový hlas zpěváka v kontrastu s hravým saxofonem vytvářel pozitivní pocit uvnitř hrudi. Stařenka se usmála na Lucifera. Musel to být skutečně neobyčejný pohled. Pán pekel sedící na pohovce u ní v obývacím pokoji, s hrnkem kakaa v jedné ruce a skořicovou sušenkou v druhé.

„Pojďte si zatancovat," vyzvala ho a následně předvedla jakýsi taneční krok, který nebyl ani zdaleka profesionální. Znovu si ji změřil pohledem. Co má asi za lubem? Něco na ní bylo ovšem tak obyčejného, normálního, upřímného, lidského... Položil hrnek s kakaem, dojedl sušenku, vstal a došel k ní. I přes to, že byl nesmrtelnou bytostí, neznamenalo to, že si nemohl užít nějaké ty radosti smrtelníků.

„Smím prosit?" zeptal se se špetkou humoru v hlase a maličko sklonil hlavu. Babička mu vysekla pukrle a odpověděla: „Samozřejmě." A tak jejich tanec započal. Neuměla moc dobře tancovat, avšak její nadšení a zapálení to vše mnohonásobně vylepšovalo. Deska zachrastila a začala hrát další písnička. Byla pomalejší. Jeho ruce se automaticky svezli k jejímu pasu. Byla tak drobná.

„Takhle jsem naposled tancovala, když byl ještě můj manžel naživu," broukla stařenka a posmutněle se usmála. Lidé rádi vzpomínali. Vzpomínali často, dokonce několikrát za den.

„Co se s ním stalo?" zeptal se Lucifer, zatímco dál nenuceně tancovali.

„Umřel na rakovinu žaludku před patnácti lety," vysvětlila a zadívala se do jeho nadpozemských očí. Jasně v nich vyčetl, že to byla pravda. Pravda dlouho pohřbená v jejím nitru. Pravda zpracovaná s psychologem, pravda přijatá. Pravda, která už neublíží. „To mě mrzí. Upřímnou soustrast." Chvíli mlčel. Nevěděl, co má dál říct, aniž by jí ublížil, aniž by onu ránu znovu otevřel. „A co váš syn? Nenavštěvuje vás snad?" opáčil klidně. Oči se jí zaleskly slzami. Tiše se začal proklínat.

„Syn se zapletl s nějakou nehezkou organizací a už víc než rok jsem ho neviděla. Vždycky, když mi jednou za čas zavolal, jsem se ho ptala, jestli je všechno v pořádku, a jak se má, ale jediné, co jsem se vždycky dozvěděla, bylo, že se má fajn, a že je všechno v pořádku. Vždycky jsem si myslela, že mi akorát nechce dělat starosti. Milý hoch. Miluji ho, jak jen matka může svého syna milovat," odpověděla a vzhlédla k němu. Třesoucím se hlasem se Lucifera zeptala: „Znáte mého syna?" Byla to otázka dobře mířená. Kdyby odpověděl kladně, znamenalo by to, že je její syn po smrti a že se dostal do pekla za své přečiny. Rozeznával jemné nuance ve tváři této dámy i způsob jejího vyjadřování. Nebylo pochybení. Jejího syna znal. Byl jeden z těch, kteří ho naléhavě prosili o ukončení svých trápení. Věděl, že kdyby jí řekl pravdu, zlomilo by jí to srdce. Jejich pohledy se střetly. Palcem jí setřel slzu z tváře.

„Ne, vašeho syna neznám. Vsadím se, že je na lepším místě." Babička se na něj děkovně usmála. Ještě chvíli spolu takto tančili. Deska zachrastila, když dozněla poslední melodie. Postarší dáma se roztřeseně nadechla a otřela si dlaněmi oči.

„Božínku! Vychladne vám kakao!"

Jen se na ni usmál a zamířil ke stolku. Dopil své kakao a vzhlédl k ní. Byla pohodlně usazená v houpacím křesle s pletenou dekou rozloženou na klíně. Očima rychle přelétla jeho démonickou formu.

„Vidím na vás, že moc rituálu vyprchává," poznamenala tiše. Byla to pravda. Cítil, že se jeho chvíle zde krátila. Po chvíli otálení se osmělil a zeptal se: „Můžu si s sebou vzít pár vašich sušenek?"

Stařenka vstala z křesla a došla až ke stolku. Vzala talíř se všemi sušenkami, které ještě nestihl sníst, a vtiskla mu ho do jeho démonických dlaní.

„Vezměte si je všechny, když vám tak chutnají," usmála se na něj mile. Laskavost v jejích očích ho ubíjela, jako kladivo archanděla Michaela. Mrzelo ho, že jí neřekl pravdu o jejím synovi, ale asi to takhle bylo lepší. „Předpokládám, že tady se naše cesty rozcházejí," vytrhla ho ze zamyšlení stařenka.

„Už to tak bude. Děkuji za všechno. Bylo to velmi zajímavé zpestření dne. Předpokládám, že už se pravděpodobně nikdy znovu nesetkáme. Vaše duše je moc laskavá a čistá na to, aby zavítala ke mně do hlubin pekelných," broukl Lucifer a zadíval se na ni s pobavenými jiskřičkami v očích.

„To já děkuji vám, že jste tu se mnou strávil část odpoledne. Nejste tak špatný, jak o vás všichni říkají," mrkla na něj pobaveně.

„Pomluvy... Co víc k tomu dodat," usmál se na ni. Zazubila se na něj a poplácala ho po noze, protože na jeho rameno jednoduše nedosáhla.

„Opatrujte se," pronesla laskavě. Ještě chtěl v jejich rozhovoru pokračovat, ale pokoj okolo něj se začal měnit, když jeho tělo opět sestoupilo do pekla.

Čerstvě pečené sušenky prostrčil pod dveřmi cely. Doufal, že budou chutnat přesně tak, jak si je nejmenovaný vězeň pamatoval. Dnes byl jeho šťastný den... Udělal to jen z úcty k laskavé babičce a možná taky proto, že si připadal trošku provinile za to, že jí neřekl celou pravdu.

Obsah:

Poezie

Štěpán Hroneš 8
Ema Šmídová 11
Tereza Petáková 15
Veronika Škubalová 21
Soňa Šimperová 23
Lucie Nedělová 29
Michal Beredzas 32
Klára Černá 35
Marie Kolaříková 38

Próza

Štěpánka Hejnochová 44
Martin Stehlík 47
Jakub Boleslavský 51
Barbora Turečková 61
Libor Mrázek 68
David Seltenreich 78
Martina Vítová 86
Tomáš Burian 90
Pavla Kratochvílová 98

V edici „Příbram Hanuše Jelínka“ dosud vyšlo:

Hra na strach /1997/
Vánoce na blátě /1998/
Okamžiky /1999/
Vichřice na sídlišti /2000/
Viktoriánská rodinka /2001/
Zpěv pro hvězdy /2002/
Krokodýl v předsíni /2003/
Podzimní námořník /2004/
Pes se zavřenýma očima /2005/
Jezero uprostřed času /2006/
Můry v bodláčí /2007/
Bublišení /2008/
Oblékla se do moře /2009/
Tančila requiem /2010/
Na vedlejší koleji /2011/
My generation, baby /2012/
Cesta tam a zase zpátky /2013/
Tiché tóny /2014/
Nebevodi /2015/
Bláznivý zloděj nohou /2016/
Barvy jednoho života /2017/
Ze zakázanýho ovoce je nejlepší marmeláda /2018/
Náležitý odpočinek času /2019/
Nic, jen voda /2020/
V zajetí vlastního mozku /2021/
Tragédie při kvílení jazzu /2022/
Tak jsem tady... /2023/

Příbramský rodák, básník, překladatel a diplomat Hanuš Jelínek spatřil světlo světa 3. září 1878 v budově dnešního hostince Sebastopol. Jelínek navštěvoval zdejší obecnou školu a reálné gymnázium, kde měl mj. za spolužáky Karla Tomana, Arne Dvořáka, Karla Sezimu či Lothara Suchého.

V roce 1896 složil maturitu a byl zapsán na studia na filozofickou fakultu v Praze, kde studoval němčinu, češtinu a francouzštinu. V zimních semestrech studoval jako stipendista na Sorbonně a Collége de France v Paříži. Tam se podrobně seznámil s francouzskou literaturou a hlavně poezií.

Po první světové válce se jako člen zahraniční komise Národního výboru zúčastnil v Paříži mírových jednání. Byl pověřen řízením ČTK ve Francii a díky svým zahraničním stykům pracoval i jako úředník ministerstva zahraničí.

Jeho manželkou byla dcera Aloise Jiráska, Božena, významná česká malířka. Do důchodu odešel v roce 1932 a věnoval se především své literární a překladatelské práci. V posledních letech života téměř oslepl a své memoáry „Zahučaly lesy" musel diktovat.

Zemřel 27. dubna 1944 v Praze a byl pohřben na Vyšehradském hřbitově. Na Zdaboři máme ulici Hanuše Jelínka a na jeho rodném domě pamětní desku.

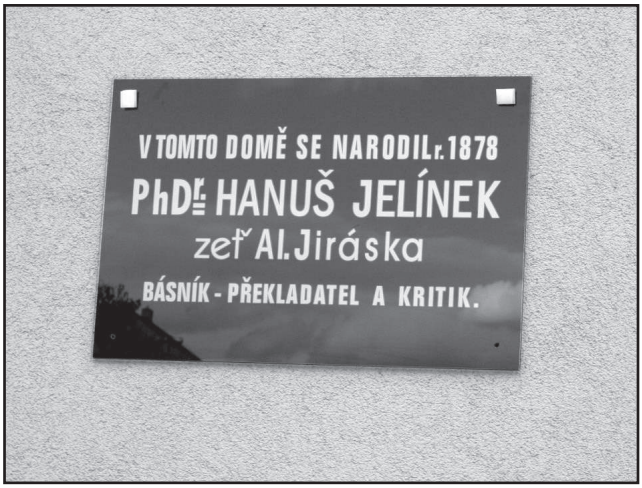

Knihovna Jana Drdy Příbram

Tak jsem tady...

Almanach 27. ročníku literární soutěže
„Příbram Hanuše Jelínka“
Vydala: Knihovna Jana Drdy
(nám. TGM 156, Příbram I)
Tel.: + 420 318 626 486; www.kjd.pb.cz
Tisk: Ing. Ivan Fojt.
Vydání první.
© Knihovna Jana Drdy, 2023
ISBN 978-80-86937-58-8